

Erkenningsnummer:
P708478

de knotwilg

De West-Vlaamse
Milieufederatie

Hoe kies je
een verrekijker?

De Scharrelaar

Kroontjesknotszwam
in de tuin

OP PLATGETREDEN PADEN
IS HET MAKKELIJK
WANDELEN.
OOK IN EEN BOS.

VEEL LIEVER ECHTER
BEN IK
EEN STRUIKELAAR.

Geert De Kockere
www.litenatuurjjes.net

Editoriaal

- 3 De boswachter draait overuren!

Algemene informatie

- 4 West-Vlaamse Milieufederatie bundelt de krachten
- 3 Natuur- en Milieunieuwtjes
- 8 Algemeen
Natuur in het hart
- 8 Ichtegem
Ongeziene vogeltrek boven trektelpost Eernegem
- 9-11 Koekelare
Dagvlinders in de Swal
De Swal voor 99 jaar beschermd
Schapen op 'De Swal'
Een raar konijn?
- 11 Kortemark
Natuurpunt richt een nieuwe kern op en heeft jou nodig!
- 12 Moorslede
Aanplantingen in het Waterdambosje
- 12-13 Roeselare
Groen bezoek
Natuurpunt richt vogelvoederplek in bij Kerckstede
- 14-15 Staden
Natuurpunt Kern Groot-Staden reorganiseert
Provincie koopt gronden in Vijfwegen over van defensie
- 15 Torhout
Ceci n'est pas une bloemkool
Meer ruimte voor natuur in het Groenhovebos
- 16 Nu of nooit: de waterplannen van de laatste kans
- 18-24 Activiteiten
- 25 Cursussen
- 26 Programma JNM Roeselare
- 28-30 Hoe kies ik een verrekijker? Wegwijs in het verrekijkerjargon...
- 32-33 Een vogeltijdschrift met literaire allures
- 34-35 De zoektocht naar een 'koraalzwammetje'

Plaatselijke bijdragen

- NATUURPUNT GISTEL-oudenburg & HOGE DIJKENVZW
- 37-39 Een dozijn midwinterse midweken in Zeeland...
- NATUURPUNT MANDELSTREKE
- 40-41 Een slechtvalksaga: beslecht of geringeld?

Werken mee aan dit nummer:

Dirk Anseeuw, Koenraad Blonck, Daniel Boens, Robbe Cool, Freddy Cordy, Joke Couvreur, Katty De Wilde, Paul Debaenst, Roney Debaillie, Sofie Declercq, Erwin Deros, Rose Deschynck, Piet Desmet, Sam Dewanckele, Leopold Dewulf, Xavier Dirix, Roland Eeckhout, Jozef Germonprez, Peter Hantson, Patrick Keirsebilck, Koen Maertens, Julien Moeyaert, Steven Nuytten, Georges Pollentier, Tom Priem, Johan Strobbe, Bart Van Thuyne, Katrien Vanhouteghem, Bart Vanwildemeersch, Maarten Verlinde & Ria Wyffels.

Omslagfoto en foto's hiernaast: Erwin Deros.

De boswachter draait overuren!

Onder deze titel gaf een boswachter onlangs lucht aan zijn frustratie. Door de corona-epidemie is de overlast in onze bossen verdriedubbeld. Iedereen gaat op zoek naar wat frisse lucht en rust in onze schaarse natuur. Groengebieden worden overspoeld door wandelaars, fietsers, ruiters en zelfs motorcrossers. De grote drukte verjaagt er de rust en de stilte, en terwijl picknickresten in het gras rondslingeren jagen loslopende honden de reeën op. Daarom deed de boswachter een warme oproep om meer trage wegen open te stellen voor recreanten en zo de drukte te spreiden over de open ruimte.

Als Natuurpunt brengen wij onze leden met veel succes in contact met de rust en de schoonheid van de natuur, en onze vereniging staat ook vooraan in de strijd voor het behoud van de trage wegen. Wandelaars en fietsers moeten toegang krijgen tot deze paden, kerkwegels en onverharde wegen. Daarnaast vragen wij aandacht voor de natuur: wij proberen bosjes, hagen en poelen te beschermen, waar mogelijk uit te breiden, maar ons landbouwlandschap wordt steeds kaler. Onze open ruimte moet dringend heraangekleed worden! 'Kleine landschapselementen' zoals bomenrijen, graslanden en knotbomen zijn van levensbelang. Ze fleuren niet alleen ons landschap op, ze zijn ook absoluut noodzakelijk voor wilde planten en dieren. Gelukkig trekken plantacties telkens weer tientallen vrijwilligers.

Ondertussen is Vlaanderen naarstig op zoek naar stiltegebieden om deze te beschermen tegen het oprukkende lawaai van onze drukke samenleving. Deze zoektocht

valt niet mee! In West-Vlaanderen zijn er slechts twee plaatsen met nog voldoende rust en stilte: enkel de Westhoek en de Zwinstreek hebben nog de potentie om het kwaliteitslabel 'stiltegebied' te krijgen.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat Natuurpunt 'hot' is in deze coronatijden, waarbij zo veel mensen de natuur in trekken. Zowel bij Natuurpunt op Vlaams niveau als bij onze regionale koepel stromen de nieuwe leden toe. In december stegen we boven de 3.000 leden uit, een record. Een feestelijk moment en een mooie beloning voor het vele werk van onze regionale koepel, de afdelingen, kernen, werkgroepen en vrijwilligers! "Hoe meer zielen, hoe meer vreugd", dus misschien is een lidmaatschap van Natuurpunt een ideaal Nieuwjaarsgeschenk? : -) 100%-coronaproof bovendien!

Wij hopen jullie later dit jaar, in coronavrije omstandigheden, terug te zien op onze vele activiteiten. Ondertussen kan je in je eigen omgeving de natuur een handje helpen: zoek een geschikte plaats voor een boom, tover je gazon om tot een bloemenweide of leg een kleine poel aan voor juffers, libellen en salamanders. Timmer nestkastjes en voederplankjes voor onze gevederde vrienden of bouw alvast een egelhuis... Zo kan je 2021 positief inzetten!

*De redactieraad van
Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw*

West-Vlaamse Milieufederatie bundelt de krachten

Ken jij de West-Vlaamse Milieufederatie al? Dat is de provinciale koepel van de natuur- en milieuverenigingen waar ook Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen en haar afdelingen bij aangesloten zijn. De West-Vlaamse Milieufederatie zet zich elke dag in om de kracht van de West-Vlaamse natuur- en milieuverenigingen te bundelen, maar werkt zelf vooral op het achterplan. Vandaar dat de West-Vlaamse Milieufederatie vaak nog een onbekende is, zelfs voor wie zich actief inzet voor natuur en milieu. Toch is deze koepel onontbeerlijk, ook voor de natuur en het leefklimaat in jouw buurt. Daarom geven we de West-Vlaamse Milieufederatie graag de ruimte om hun werking voor te stellen:

In West-Vlaanderen zijn er een 90-tal natuur- en milieuverenigingen actief. Samen goed voor naar schatting 30.000 leden en een 1.000-tal kern-vrijwilligers. In onze provincie is er in elke gemeente wel een natuur- en/of milieuvereniging actief: lokale JNM-, Natuurpunt- of Veltafdelingen, plaatselijke actiegroepen, regionale koepels en provinciale afdelingen van gewestelijke en thematische verenigingen.

Natuur- en milieuverenigingen samenbrengen om de krachten te bundelen: dat is al meer dan 30 jaar de missie van de West-Vlaamse Milieufederatie. Onze vereniging ontstond uit spontaan overleg tussen de pioniers en trekkers van de West-Vlaamse natuur- en milieubeweging. Midden jaren '80 kwamen zij regelmatig samen op café om tussen pot en pint de natuur- en milieusituatie in de provincie te bespreken. De stickeractie 'Er zijn te veel varkens onder ons' was één van onze beruchtste wapenfeiten uit die beginjaren.

In 1996 werd beslist om een vzw op te richten. Dankzij de rechtspersoonlijkheid kunnen we juridische acties ondernemen en wordt het makkelijker om financiële middelen te zoeken. Met de hulp van de Bond Beter Leefmilieu (BBL), de Vlaamse koepel van natuur- en milieuverenigingen, kon er in 2001 een eerste halfzijdse medewerker starten bij de vereniging. In 2002 werd dan, dankzij de steun van toenmalig gedeputeerde van milieu Jan Durnez, een samenwerkingsovereenkomst met de provincie afgesloten die nog altijd loopt. Zo is de jaarlijkse - zeer gewaardeerde! - West-Vlaamse Natuurstudiedag een uitvloeisel van deze samenwerking. (Zie ook deze 'knotwilg' p. 22.) En in 2008 werden wij door de Vlaamse overheid erkend als milieuvereniging, wat voor extra middelen zorgt. Momenteel zijn er bij ons 2 professionele medewerkers actief, maar net als bij andere natuur- en milieuverenigingen blijft de inzet van geëngageerde vrijwilligers cruciaal voor de werking.

Met een sterke beweging werken we aan een straffer beleid

Op regelmatige tijdstippen organiseren wij overleg tussen de West-Vlaamse natuur- en milieuverenigingen, zodat ze informatie kunnen uitwisselen, standpunten bespreken en vormingen volgen. Verder is er ook ondersteuning op maat mogelijk, bv. bij de opmaak van bezwaren of persberichten, om het beleid onder druk te zetten of dossiers op hogere beleidsniveaus op te volgen. Dat gebeurt steeds in samenspraak met de vrijwilligers van de regionale koepels en lokale afdelingen die daar actief zijn.

Die lokale vrijwilligers zijn de antennes van de West-Vlaamse Milieufederatie. Zij leveren informatie over trends in onze provincie. Zo is er momenteel

een stijgende vraag naar extra grondwaterwinning bij landbouwbedrijven. Daar gaan wij dan mee aan de slag. Op welke schaal gebeurt dit? Welk beleid wordt er gevoerd? Samen met de lidverenigingen werken wij een standpunt uit en trekken daarmee naar politiek, ambtenarij en betrokken sectoren. Eerst constructief, met de bedoeling gezamenlijk een oplossing te vinden. Als dit niet lukt, wordt de druk verhoogd. Dit kan via koepels als BBL, Natuurpunt of Velt, maar ook via de media, of beide.

Geregeld verschijnt de West-Vlaamse Milieufederatie in de Krant van West-Vlaanderen of op Focus-WTV. Ook nationale pers, zoals De Standaard, Het Laatste Nieuws of Mo, weten ons te vinden. Google eens 'West-Vlaamse Milieufederatie' en ga naar 'nieuws'. Een deel van de artikels kan je zo bekijken.

En waar focust de WMF zich dan op?

"Gezonde ecosystemen als basis van een welvarende en rechtvaardige samenleving, met de focus op West-Vlaanderen": dat is de bestaansreden van onze vereniging. Zo komen we bijvoorbeeld uit bij de voortdurende uitbreiding van veestallen, de bijbehorende mest- en waterproblematiek en de gezondheidsrisico's daarvan voor de omwonenden. Ook de intensieve aardappel- en groenteteelt volgen we op. Met BBL, Natuurpunt, Velt en Voedsel Anders zoeken we naar duurzame alternatieven.

West-Vlaanderen is ook zee, strand, duin en polders. Met Natuurpunt, maar ook BBL, Greenpeace, Horizon Educatief, Marien Ecologisch Centrum, Proper Strand Lopers en WWF ijveren we voor een natuurlijke kustbescherming tegen klimaatverandering.

De druk van recreatie en toerisme, maar ook vanuit de bouwsector en de landbouw, kaarten we aan op de juiste beleidsniveaus. En voor de aanlanding van de energie uit de windturbines op zee, brengen we de betrokken natuurverenigingen samen met Elia, de opdrachthouder van Ventilus.

Onze provincie is ook de droogste van het land. Dat voelen we al 3 zomers op rij. Niet alleen is er weinig wateraanvoer uit beken en rivieren, ook slorpen de intensieve groenten- en veeteelt én de (textiel)industrie veel water op. Ondertussen gaat de inname van open ruimte gestaag verder, waardoor het water steeds minder kans krijgt om de grond in te trekken. Meer ruimte voor natuur en water is hoognodig. Omdat de provincie alle beken in West-Vlaanderen beheert, en dus ook een groot deel van het watersysteem, klopt de West-Vlaamse Milieufederatie regelmatig aan bij de provinciale Dienst Waterlopen.

Ook de bescherming van onze steeds schaarser wordende open ruimte bepaalt een groot deel van de agenda van onze vereniging: initiatieven en plannen als de reconversie van de militaire luchthaven van Koksijde, de inplanting van nieuwe regionale bedrijventerreinen en provinciale ruimtelijke plannen volgen we nauwgezet op. Voor deze en andere dossiers en thema's werken we, naast onze lidverenigingen, nauw samen met de BBL en Natuurpunt.

Nog meer activiteiten kan je vinden op www.westvlaamsemilieufederatie.be. Je ziet het: de West-Vlaamse Milieufederatie bevindt zich daar waar het natuur- en milieubeleid bepaald wordt. Er komen steeds nieuwe actievelen bij en de beweging groeit. We kunnen dus alle handen en hoofden gebruiken om de natuur- en milieubeweging van West-Vlaanderen nog sterker te maken.

Daarom deze oproep

Heb je interesse in of kennis van deze thema's? Wil je meehelpen de com-

Bezoek aan voedselbos 'de Woudezel' in Woumen.

municatie in vorm te kneden, of heb je ervaring op organisatorisch vlak? Dan zoeken we jou! Voor elke gemeente hebben we ook vrijwilligers nodig om regelmatig het omgevingsloket te checken. Ben jij daar misschien in geïnteresseerd? Geef dan een seintje aan katty.de.wilde@westvlaamsemilieufederatie.be voor een vrijblijvende kennismaking.

Je kan de West-Vlaamse Milieufederatie volgen op facebook (www.facebook.com/wmfkoepel) en Twitter (@

WMF_Bart), maar je kan ons natuurlijk ook gewoon contacteren moest je zaken willen aankaarten of vragen hebben over een bepaald beleids-thema. We bekijken dan samen met je regionale of lokale vereniging of we een team kunnen vormen om de zaak aan te pakken. Samen sterk!

Meer natuur en een gezond leefklimaat: daar gaan we gewoon voor!

Tekst en foto:

West-Vlaamse Milieufederatie vzw

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

Paradijsstraat 2 - Roeselare-Beveren
tel. : 051 69 00 30 - Gsm: 0475 688 871
info@davidtshubert.be

*Houthandel
Carpentier*

Gitsbergstraat 53
8830 Hooglede-Gits
Tel. 051 20 20 04
Fax 051 24 59 52

PROEF EENS VAN EERLIJKE HANDEL

So fair, so good

Oneerlijke
HANDELSREGELS geven
kleinschalige producenten in
het Zuiden geen kansen op de
internationale markt. Laat zien
dat jij het anders wil: **KIES
VOOR EERLIJK.**

ECOLOGISCHE TEELT

is hét antwoord van
kleinschalige boeren
in het Zuiden op
landbouw die energie
en water verslindt.

OXFAM

Wereldwinkels

Gistel: Kerkstraat 5
Lichtervelde: Marktstraat 26
Roeselare: Noordstraat 156
Torhout: Hofstraat 9

www.oxfamwereldwinkels.be

brochures

folders

boeken

doosjes

lowyck
producent
van drukwerk

Torhoutsesteenweg 179
St. Andries Brugge

Maalsesteenweg 299
St. Kruis Brugge

Meensesteenweg 51
Roeselare

ZORG VOOR DE NATUUR PLAATS EEN FIJNSTOFFILTER

FIJNSTOFFILTER - POLVO (OEKOTUBE)

Broucke investeert voor een betere luchtkwaliteit in België. Door de fijnstoffilter van Oekotube kunnen we 95% van het fijnstof uit de rook filteren via ionisatie. Ontdek waarom een Polvo fijnstoffilter van Oekotube een must is voor uw haard.

VOORDELEN

- Het creëert geen trekvermindering voor uw schouw, want het enige dat zich in uw rookkanaal bevindt is een elektrode van 1,6 m.
- Het filtert fijnstof efficiënter dan goedkopere fijnstof-filters. Met de Polvo / Oekotube filter zal 95% van de fijnstofdeeltjes uit uw rook verdwijnen.
- Gemakkelijk in onderhoud. De schoorsteenborstel kan gemakkelijk de elektrode aan de kant duwen zodat uw rookkanaal perfect kan gekuist worden.
- Weinig verbruik: 30 W wanneer de fijnstoffilter werkt en 1 W in de stand-by fase is. Het toestel zal bij detectie van warmte automatisch aanschakelen.
- De filter kan worden gebruikt voor een toestel tot 40 kW.
- Er zijn geen structurele veranderingen nodig in uw woning. Onze Polvo fijnstoffilter kan bovenop uw schouw geplaatst worden.
- Alle fijnstofdeeltjes worden gefilterd, zelfs de kleinste PM1-deeltjes.

Roeselarestraat 92 | 8600 Esen | 0495 680 962
Meulebeeksesteenweg 12 | 8700 Tielt | 051 438 252

www.broucke.be

Neem
contact op
voor
meer info

Overstappen naar Argenta is kinderspel.

Gemakkelijk, gratis en snel.

MARIANNE DEPRAETERE

FSMA 48078 cAcB
Beversesteenweg 363, 8800 Roeselare
051 20 50 94

KANTOOR LEEN TANGHE

FSMA 46897 cAcB
Aartrijkestraat 12, 8820 Torhout
0475 45 67 62

KANTOOR VANDEVOORDE BVBA

FSMA 107137 cAcB
Meiboomlaan 5-7-9, 8800 Roeselare
051 24 28 27

VANDEZANDE-BRYSSE

FSMA 113630 cAcB
Marktstraat 20, 8810 Lichtervelde
051 72 44 11

KANTOOR VANHAECKE

FSMA 61160 cAcB
Rumbeeksesteenweg 464, 8800 Rumbeke
051 24 46 53

ARGENTA ROESELARE NOORD SFG INVEST BV

FSMA 0741379116
Noordlaan 9, 8800 Roeselare
051 24 01 30

Natuur- & milieunieuwtjes

ALGEMEEN

Natuur in het hart

Natuurpunt startte in 2020 - met enig uitstel vanwege corona - een traject om een toekomstvisie uit te werken voor een Vlaanderen in harmonie met de natuur. We werken daarbij aan een toekomstbeeld waarin de natuur in 2050 hersteld is en we samenwerken met die natuur om allerlei uitdagingen, zoals bijvoorbeeld bevolkingstoename, klimaatverandering en verstedelijking, het hoofd te bieden.

Natuurpunt vindt het belangrijk dat dit toekomsttraject breed gedragen wordt. Daarom is er gestart met het verzamelen van zo veel mogelijk informatie, standpunten en voorbeelden, zowel binnen de eigen rangen als bij het brede publiek. Daarnaast heeft Natuurpunt ook heel wat experts uitgenodigd om hun kennis te delen.

Je vindt alle info over het hele traject op de website www.natuurinhethart.be. Onder 'expertenkennis – video's' vind je heel wat interessante lezingen

over thema's als klimaatverandering, natuurherstel of ruimtelijke ordening. Ideaal kijkvoer voor wie zich verveelt op een sombere winterdag! ;-)

Uiteindelijk moet dit leiden tot een toekomstvisie voor een 'Vlaanderen in harmonie met de natuur'. De finale versie wordt voorgesteld tijdens de viering van 20 jaar Natuurpunt, op 8 december. Nadien gebruiken we deze dan als start voor gesprekken met andere maatschappelijke actoren om samen aan een betere toekomst te werken.

ICHTEGEM

Ongeziene vogeltrek boven trektelpost Eernegem

De vogeltrek is een halfjaarlijks natuurverschijnsel dat in het najaar zijn hoogtepunt bereikt in oktober. Op heel wat plaatsen in Vlaanderen worden de overvliegende vogels dan geteld vanop zogenaamde trektelposten. Ook in Eernegem is er zo een. Het werd een historische oktobermaand met nooit eerder geziene aantallen van verschillende soorten.

Op 3 oktober passeerden er bijvoorbeeld al 976 zanglijsters. De vogels trokken zich die dag helemaal niets aan van de aanhoudende regen.

Op 11 oktober vond er een ware koperwiekenexplosie plaats: 27.201 exemplaren! Goed voor de derde beste koperwiekendag ooit in België. Op het hoogtepunt van de trek passeerden er enorme groepen van wel 400 vogels, werkelijk ongezien voor onze streken.

Op 15 oktober was het vervolgens de beurt aan de buizerds. Door- gaans trekken buizerds vooral over

het oosten van ons land in grotere aantallen. West-Vlaanderen moet het in regel met heel wat minder stellen, maar dit najaar kwamen er enorm veel buizerds afgezakt uit Scandinavië en bovendien waren de trekomstandigheden ideaal, met een rugwind uit het noordoosten. Dit zorgde ervoor dat er ook in het westen mooie aantallen buizerds werden genoteerd, met op de telpost in Eernegem zo- maar even 191 overtrekkers! Van 14 tot en met 16 oktober werden er overal te lande records verpulverd. Ook het Belgisch record ging er aan.

Het nieuwe dagrecord voor buizerds staat nu op naam van trektelpost 'Averbode Bos en Heide' met 778 exemplaren.

Nog op 15 oktober was er de massale aankomst en doortrek van kolganzen. Op één dag vlogen er in totaal 1.892 exemplaren over de trektelpost. Ook dit aantal is volgens www.trektellen.nl één van de hoogste aantallen ooit voor België. Op deze website kan je trouwens alle tellingen in detail raadplegen.

Op 11 oktober werden er 27.201 koperwieken (*Turdus iliacus*) boven trektelpost Eernegem geteld, een record. Foto: Sam Dewanckele.

KOEKELARE

Dagvlinders in de Swal

Natuurpunt Ruidenberg draagt al vele jaren zorg voor natuurgebied de Swal. Je vindt er een uitzonderlijke rijkdom aan hooilandplanten die elders uit het landschap verdwenen zijn. Dotterbloem, echte koekoeksbloem, gevlekte orchis, grote ratelaar, pinksterbloem en nog vele andere soorten vinden hier een thuis.

De laatste jaren is onze aandacht meer en meer uitgegaan naar de dagvlinders in deze brok natuur. Meten is weten, en dus hebben we in 2020 systematisch geteld langs 8 afgebakende teltrajecten. Deze trajecten zijn 12 maal afgelopen tussen 7 mei en 14 september.

In totaal hebben we 280 dagvlinders geteld van 18 soorten. Dat is uitstekend! Het Bruin zandoogje was met 72 exemplaren het talrijkst, met op de 2e plaats het Klein koolwitje met 51 stuks. Verder vlogen er 3 soorten blauwtjes rond: het Boomblauwtje, het Bruin Blauwtje en het Icarusblauwtje. Het is ook hoopgevend dat de typische graslandvlinders zoals Bruin zandoogje en Oranje zandoogje er samen met het Groot dikkopje en Zwartspriddikkopje in mooie aantallen rondvliegen. Misschien moeten we in 2021 al starten in april om ook het Oranjetipje mee te nemen in ons onderzoek?

Deze eerste jaartelling is een goed hulpmiddel om het beheer van de Swal nog beter op dagvlinders af te stemmen. En wie zin heeft om mee te helpen met de tellingen in 2021 kan alvast contact opnemen met Dirk Anseeuw (dirkanseeuw@hotmail.com).

De Swal voor 99 jaar beschermd

De Swal is een natte meers van 1,56 ha die sinds 1972 eigendom is van de gemeente. Sinds 1992 wordt deze door Natuurpunt Ruidenberg beheerd als natuurgebied. De resultaten van 28 jaar beheerwerk zijn impres-

Van linksboven met de klok mee: Bruin blauwtje, Zwartspriddikkopje, Oranje Zandoogje en Icarusblauwtje zijn 4 leuke soorten die je in de Swal kan aantreffen. Foto's: Dirk Anseeuw.

ALGEMENE BOUWONDERNEMING

ERIK DEBAL

Verbrandhofstraat 130 - Roeselare
Tel. 051 20 83 41
info@debalerik.be - www.debalerik.be

**NIEUWBOUW - VERBOUWINGEN
WIND- EN WATERDICHTHE WONINGEN
ALLE RUWBOUW- EN BETONWERKEN
ENERGIEBESPARENDE RENOVATIES**

sionant: planten en dieren die elders uit het landschap verdwijnen, vinden hier nog een thuis. Dat maakt van De Swal een prachtige plek, vooral in de lente. Dan is het gebied één geelpaarse bloemenzee. Naast planten vinden ook amfibieën, bijen, vogels, vlinders en zoogdieren er een plekje.

Om dit prachtige gebiedje op lange termijn veilig te stellen, heeft Natuurpunt Ruidenberg de gemeente voorgesteld om de beheerovereenkomst, die al dateerde van 1992, te vernieuwen. In onderling overleg is deze omgezet in een erfpachtovereenkomst met een looptijd van 99 jaar. Zo krijgt Natuurpunt Ruidenberg de zekerheid dat De Swal de komende eeuw verder beheerd kan worden als natuurgebied en zorgt de gemeente er voor dat dit prachtige plekje aan de rand van de dorpskern een publiek toegankelijk natuurgebied blijft. Prachtig toch! En nogmaals een dikke dankjewel aan het

gemeentebestuur voor het vertrouwen in onze vereniging.

Schape op 'De Swal'

Corona maakte het dit najaar niet eenvoudig om alle dringende werken in De Swal af te ronden. Maar kijk, uiteindelijk is het ons toch gelukt om coronaproof te knotten, te maaien en een nieuwe 'kissing gate' te bouwen. Zo konden de Mergellanders eind november op logement komen.

Dit schapenras dankt zijn naam aan een grondsoort, mergel. Deze kalkachtige ondergrond tref je vooral aan in het oosten van Belgisch Limburg, het noorden van Luik en het zuiden van Nederlands Limburg. Op de schrale kalkgraslanden daar kwam de Mergellander veel voor. De mest van deze schapen was, naast het vlees en de wol, het belangrijkste product, maar met de opkomst van kunstmest werden ze overbodig.

In de jaren zeventig van de twintigste eeuw waren er nog maar enkele tientallen schapen over. In 1974 richtten vijf resterende fokkers en de laatste schaapherder van Zuid-Limburg de vereniging 'Oos Mergelland Sjaop' op. Sindsdien worden kuddes Mergellandschapen opnieuw ingezet voor begrazing en natuurbeheer, zoals in onze Swal, en zo groeit hun aantal weer aan.

Een raar konijn?

Dinsdag 24 november kon Julien Moeyaert uit Koekelare een vreemd dier fotograferen. Het lijkt wel een kruising tussen een konijn met te korte oren en een miniherfje. Daarmee is eindelijk het verhaal bevestigd dat al enkele maanden de ronde doet: dat er ergens tussen Ichtegem en Koekelare 'rare beesten' rondlopen. Ondertussen kregen we trouwens te horen dat het er 2 zijn.

Deze Mergellanders helpen 's winters om de vegetatie in De Swal lekker kort te krijgen. Foto: Georges Pollentier.

*Is dit een kruising tussen een konijn met te korte oren en een minihertje? Neen, dat niet, maar het heeft er wel wat van weg.
Foto: Julien Moeyaert.*

Enkele maanden eerder kregen we een eerste melding van Martin Vandamme. Hij liet weten dat hij tijdens een fietstocht een Patagonische haas de straat zag oversteken, die daarna in de maïs verdween. Inderdaad,

want dat is het: een mara, pampa-haas of Patagonische haas (*Dolichotis patagonum*). Dit is een knaagdier uit de droge, open struikwoestijnen en graslanden van Centraal- & Zuid-Argentinië. En hoewel de mara uiterlijk veel weg heeft van een haas of kleine antilope, is hij nauwer verwant met de cavia.

Het zijn dagactieve planteneters die, zoals hun naam al doet vermoeden, uitstekend kunnen rennen en springen. Daarbij kunnen ze topsnelheden tot 45 km/u halen. 's Nachts zoeken ze een zelfgegraven hol op. Ze worden 50 tot 75 cm lang en bereiken een lichaamsgewicht van 8 à 9 kg.

In hun oorspronkelijke leefgebied worden ze door de IUCN geclassificeerd als 'bijna bedreigd'. Vooral

de overbegrazing van hun leefgebied door schapen vormt een bedreiging. En er wordt ook op mara's gejaagd voor hun vlees en vacht.

Mara's staan op de 'Positieve lijst zoogdieren' van de Vlaamse overheid, wat betekent dat je ze mag houden. Ze kunnen goed tegen de koude temperaturen van ons klimaat, maar hebben eigenlijk een verwarmd winterschuilhok nodig. Dat zou dus een probleem kunnen worden voor deze 2 exemplaren. De soort staat gelukkig niet bekend als invasief, wat zou betekenen dat ze zich snel verspreiden, hun aantal explosief groeit en ze zo een bedreiging vormen voor de lokale planten en dieren. Dat is dus niet het geval.

KORTEMARK

Natuurpunt richt een nieuwe kern op en heeft jou nodig!

De gemeente Kortemark valt Natuurpuntsgewijs onder de afdeling Ruidenberg. Die is ook in Ichtegem en Koekelare actief. Maar we denken dat het leuk en zinvol zou zijn om ook in Kortemark een plaatselijke Natuurpuntwerkgroep uit de grond te stampen.

Heb je er ooit aan gedacht om je interesse in de natuur om te zetten in een engagement als vrijwilliger? Gewoon, enkele keren per jaar samen met andere Natuurpunters iets doen voor de natuur in jouw gemeente?

Wie ben jij? Dat doet er eigenlijk niet toe. Je moet ook niets specifiek kennen of kunnen, maar je houdt van de natuur, ziet het zitten om samen te werken in een team en woont in Kortemark of niet al te ver daarbuiten.

Wat doen we? Dat hangt af van waar jij en de andere mensen in

geïnteresseerd zijn. En er is veel mogelijk. We kunnen bos planten, cursussen organiseren, de padenoverzet verder uitbouwen, familie- en kinderactiviteiten organiseren, het gemeentelijk natuurbelief opvolgen, mensen afvaardigen naar de milieuraad, natuuractiviteiten organiseren, natuurgebieden aankopen, wandelingen in elkaar steken, standen bemannen

tijdens evenementen, vlinders of vogels tellen, ...

Interesse? Stuur een mailtje naar solfiedecl@gmail.com en dan krijg je, van zodra corona dat weer mogelijk maakt, een uitnodiging voor een vrijblijvende startvergadering. Dan maken we kennis en zoeken we samen enkele laagdrempelige activiteiten die we in 2021 kunnen organiseren.

MOORSLEDE

Aanplantingen in het Waterdambosje

30 november en 1 december waren belangrijke dagen voor het Waterdambosje. Dit vochtige bosje langs de Passendalebeek werd eind januari 2020 door Natuurpunt Mandelstreek verworven. Dankzij een dubbele sponsoring, door Durabrik en Roularta, werden alle belangrijke inrichtingswerken dit eerste jaar al mogelijk: het uitzneden van de oude populierenstobben, het graven van een poel en de aanplanting van ruim duizend bomen en struiken.

Beide sponsors denken vanuit een ander perspectief. Durabrik sponsort een bepaald bedrag per vierkante meter vloeroppervlakte dat

ze bebouwen, om zo de natuur te compenseren. Roularta vertrekt meer vanuit een holistische visie en het geloof in de kracht van de natuur: *“Als we de natuur een plaats geven tussen de mensen, zullen de mensen zich beter voelen. De natuur helpen voelen we als onze plicht.”*

Wim Marichal had bij boomkwekerij 't Groenpunt in Hertsberge schitterend plantmateriaal aangekocht: ruim duizend planten, zoals ruwe berk, zwarte els en veel besdragende struiken. Zes man van de Natuurpuntwerkploeg, onder de supervisie van conservator Steven Nuytten, ging aan de slag. Met 3 grondboren werden de plantputten gemaakt en binnen anderhalve dag zat al dit plantmateriaal in de grond. Dat is een topprestatie – 't zijn dulle werkers!

Toen de pers op 1 december rond 14 u. aankwam, was de werkploeg dan ook al vertrokken. Maar geen nood: twee persfotografen en een reporter waren aanwezig. Ook Francis De Nolf van Roularta hielp nog enkele laatste bomen planten. We zijn benieuwd naar de artikels en de foto's in de pers. Misschien heb je begin december zelf wat ontdekt en gelezen?

De grondprijzen in onze streek zijn bijzonder hoog en ondanks deze ruime sponsoring kijken we nog uit naar gulle Natuurpuntleden die willen helpen om de restfinanciering helemaal rond te krijgen. Overschrijven kan naar rekening BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt Beheer vzw met vermelding “gift Waterdambosje 5594”. Vanaf € 40 krijg je dan een fiscaal attest.

Links conservator Steven Nuytten, rechts de Natuurpuntwerkploeg. Op anderhalve dag zaten de ruim duizend jongen bomen en struiken, aangekocht met de steun van Durabrik en Roularta, in de grond. Zij zullen deze populierenplantage langzaam veranderen in een gevarieerd en natuurrijk bosje vol bessen. Foto's: Peter Hantson.

ROESELARE

Groen bezoek

Op 14 december, pal op de middag, kreeg ik een seintje van mijn echtgenote. Dat ik maar eens voorzichtig naar het keukenraam met zicht op onze voederplek moest komen. En daar zat een knalgroene halsbandparkiet (*Psittacula krameri*). Een wijffe, te herkennen aan het

ontbreken van de zwarte keel- en roze nekband, was lekker aan het smullen van de voederpot onder de notelaar. Tele er bij gehaald en ingeblikt... Hiermee komen we in ons tuinwaarnemingsboekje op precies 100 pleisterende of overvliegende soorten vogels sinds we hier zijn komen wonen. Trouwens de eerste vreemde eend in onze bijt, die parkiet...

De halsbandparkiet komt oorspronkelijk voor in Afrika, ten noorden van de evenaar, en in India. De halsbandparkieten hier in Vlaanderen zijn van de ondersoort *borealis*. Die vind je onder meer aan de voet van de Himalaya, tot op ca. 1300 m. Vandaar dat ze ook in Vlaanderen tegen een winterprik kunnen. Het zijn alleseters die zich vooral te goed doen aan bessen en vruchten.

Voor het eerst had ik een halsbandparkiet
(*Psittacula krameri*) op bezoek in mijn tuin.

Foto: Piet Desmet.

De halsbandparkiet werd in Vlaanderen voor het eerst waargenomen in 1962 in Tervuren en het eerste broedgeval dateert van 1966, toen een koppel 6 jongen grootbracht in een vervallen paviljoen in het Park van Tervuren. De eigenlijke opmars begon pas in 1974 toen in de Meli Zoo, gelegen op het plateau van de Heizel in Laken, 40 tot 45 exemplaren werden vrijgelaten als speciale attractie voor de bezoekers. Met hun felle kleur en typische herrie zijn ze alleszins een opvallende verschijning. Ondertussen zitten er, alleen al in Brussel, vele duizenden parkieten (recente cijfers zijn niet onmiddellijk te vinden) en ook elders in Vlaanderen duiken ze steeds vaker op.

De halsbandparkiet is een holenbroeder. Hoewel er wel eens in natuurlijke holtes wordt gebroed, heeft de soort in Vlaanderen toch een duidelijke voorkeur voor oude nestgaten van de grote bonte specht. In gebieden met veel halsbandparkieten lijkt er sprake van concurrentie om nestholtes met boomklevers, grote bonte spechten en rosse vleermuizen, maar daarover bestaan weinig harde ge-

gevens. Ondertussen hebben de Brusselse slechtvalken ook geleerd dat de halsbandparkiet een niet te versmaden hapje is...

Deze soort heeft pas in 2019 met zekerheid gebroed in het Sterrebos in Roeselare en de oudervogels met hun 5 bedelende jongen werden gezien op een vogelvoederplaats in Rumbekke (Melding van Pedro Vanmarcke). Daarna werden er regelmatig solitaire vogels gezien, ook in 2020. Zo hoorden we in *Hoogdele* een roepende halsbandparkiet, die Ludo nadien in de kijker kreeg. Veel kans dus dat jij binnenkort ook zo'n 'groene' op bezoek krijgt. :-)

Natuurpunt richt vogelvoederplek in bij Kerckstede

Begin december richtten vrijwilligers van Natuurpunt Mandelstreek een vogelvoederplek in bij Kerckstede vzw, de Oostnieuwkerkse voorziening voor mensen met een verstandelijke beperking. Eerder, in oktober, lanceerden Natuurpunt en

Vivara (een partner van Natuurpunt gespecialiseerd in natuurbeschermingsproducten) een actie waarbij ze beloofden 15 verpleeg- en verzorgingshuizen in Vlaanderen van een gratis vogelvoederplaats te voorzien. Dat om hen een hart onder de riem te steken én de natuur een beetje dichterbij te brengen.

Hilde Decuypere, ergotherapeut in de voorziening en actief lid van Natuurpunt, stuurde de kandidatuur van Kerckstede in en uit de 160 inzendingen werden zij mee geselecteerd. Sinds 9 december staat er een prachtige voederplek met voederhuisjes, voedersilo en nestkast in de tuin. Natuurpunt hoopt dat de bewoners en personeelsleden hier veel plezier aan beleven en dat dit een aanzet mag zijn voor alle winnaars om hun omgeving ecologisch in te richten. Wat extra plantjes en struiken kunnen er voor zorgen dat er, ook de volgende jaren, nog veel meer vogels naar deze voederplaatsen komen.

Kerckstede vzw is één van de 15 Vlaamse verpleeg- en verzorgingshuizen die een gratis vogelvoederplaats kregen van Natuurpunt en Vivara. Foto: Joke Couvreur.

STADEN

Natuurpunt Kern Groot-Staden reorganiseert

Het was zondagmorgen 6 december 2015 toen we voor een eerste keer samen aan tafel zaten. Wat onwennig, omdat we elkaar nog niet allemaal kenden, maar wel allemaal geïnteresseerd in de natuur en enthousiast om iets uit te bouwen in Staden. Op dat ogenblik was Natuurpunt nog niet zo actief in de gemeente en Ivan Bruneel droomde ervan om met gelijkgestemden op pad te gaan. Het was dan ook Ivan die ons die eerste keer samenbracht.

Ondertussen is onze ploeg niet meer dezelfde als 5 jaar geleden. Er zijn mensen afgevallen en er zijn er bijgekomen, maar we zijn een hechte vriendengroep geworden. We vergaderen nog steeds maandelijks op zondagmorgen, met koffie en ontbijt. Zo zitten we precies 5 jaar later, op Sinterklaasmorgen 2020, weer naar elkaar te kijken met een kop koffie in de hand. Of beter gezegd: we kijken naar kleine beeldjes van elkaar op het computerscherm. In deze coronatijden behelpen we ons met digitale vergaderingen. Verre van ideaal, en we snakken er naar om elkaar weer eens in het echt te ontmoeten, maar het lukt.

We hebben best wel wat meegeemaakt ondertussen. Het dempen van de Vijfwegenpoel, wat leidde tot de aankoop en het herstel ervan, is ons meest memorabele wapenfeit. Ook hier speelde Ivan een leidende rol, als voorzitter en daarna ook als conservator van het natuurgebied. Nu verlaat Ivan onze kern. Hij gaat zich weer meer bezighouden met het ringen van vogels, de kleinkinderen en zijn grote natuurtuin.

Koen Vandeportaele hebben we op de voorzittersstoel gezet, Tom Lemahieu wordt conservator van de Vijfwegenpoel en na een oproep hebben we er drie nieuwe bestuursleden bij. Welkom Filip, Thijs en Wesley! Zij

Thijs, Sofie, Tom, Filip, Sofie, Daan, Chris en Koen (onze nieuwe voorzitter) in actie tijdens een Zoom-vergadering. 't Zal deugd doen om elkaar weer eens in levenden lijve te ontmoeten... Foto: www.zoom.us.

zullen er nog wel even onwennig bij zitten, maar we twijfelen er niet aan dat zij straks ook volwaardige leden van ons team zullen worden. Zo moet het ook zijn in een vereniging: voldoende doorstroming en vers bloed. Dat houdt je bestuursploeg jong en dynamisch.

Bij dezen willen we Ivan nog eens hartelijk bedanken voor wat hij in gang gezet heeft. Samen met onze leden en ons uitgebreide team bouwen wij nu verder aan de natuur in Staden.

Provincie koopt gronden in Vijfwegen over van defensie

Natuurgebied 'De Vijfwegenpoel' ligt tussen het bos van Houthulst

en de voormalige spoorlijn 63. Die spoorlijn liep van Torhout naar Ieper, met in Vijfwegen een aftakking naar het militaire domein in het Bos van Houthulst. Lijn 63 werd in stukken uit bedrijf genomen, tussen 1950 en 2003, maar het grootste deel is vandaag bewaard als de 'Vrijbosroute'. Die brengt fietsers en wandelaars van het centrum van Kortemark tot bij het Ieperleekanaal in Boezinge.

Op de Vijfwegen liggen nabij het militaire domein nog heel wat spoorwegpercelen die eigendom zijn van defensie, maar niet meer gebruikt worden. Het gaat om een tweede spoorlijn langs de Vrijbosroute en twee spoorwissels naar een gebetonneerde rangeerzone met trein-

De verlaten spoorwegpercelen in de omgeving van het militaire domein in het Bos van Houthulst werden zopas aangekocht door de provincie. Deze braakliggende terreinen hebben een grote natuurwaarde en bieden ook recreatief heel wat mogelijkheden. Foto: Sofie Declercq.

toegang tot DOVO, de 'Dienst voor Opruiming en Vernietiging van Ontploffingstuigen'. Naast de betonvlakte zijn er ook stukken die bedekt zijn met grof grind en braakliggende terreinen, allemaal heel interessant en waardevol voor planten, vlinders en andere insecten. Wie heel veel geluk heeft (of goed zoekt :-)) kan er zelfs levendbarende hagedissen spotten. Die houden van die steenachtige warme plekjes.

Al in 2006 wilde de provincie de ongebruikte percelen overnemen

van defensie, maar het dossier bleek muurvast te zitten. Het was dan ook even schrikken toen defensie deze gronden de voorbije zomer opeens te koop aanbood. Daarmee stond de toekomst van deze waardevolle ecologische snippers op de helling. Gelukkig nam de provincie meteen initiatief - na overleg werd Natuurpunt gevraagd om geen bod uit te brengen - en konden zij alle gronden aankopen.

Het zou nu vooral de bedoeling zijn om een fietsverbinding aan te leg-

gen tussen de Vrijbosroute en het Bos van Houthulst, wat volgens ons zeker een aanwinst is. Daarmee zou het Vrijbos nu ook vanuit de dorpskern van Staden op een veilige manier met de fiets te bereiken zijn. Maar gezien de natuurwaarden zijn we ook wel wat bezorgd over de ingrepen die er moeten gebeuren. We hebben dan ook de eerste stappen gezet om in het verdere overleg tussen ANB en provincie betrokken te worden. Wordt vervolgd!

TORHOUT

Ceci n'est pas une bloemkool

Op 6 november vond Daniël Boens deze 'bloemkool' in het Groenhovebos. Nu ja, een bloemkool is dit natuurlijk niet, dat weet een natuurgids als Daniël zelf ook wel. :-)) Een toevallige passant zou dit bloemkool- tot natuursponsachtige ding voor een stuk zwerfvuil kunnen houden, maar dat is het dus niet.

De grote sponszwam (*Sparassis crispa*) is een grote geel tot donker geelbruine paddenstoel. Hij komt voor in Europa, Noord-Afrika, Azië en Noord-Amerika en wordt 10 - 40 cm breed, 10 - 15 cm hoog en 2 - 5 kg zwaar. Je vindt deze parasiet op (lemige) zandgrond in open bossen, aan de voet en op stompen van naaldbomen, zoals hier in het Groen-

Neen, dit is geen bloemkool en ook geen spons, maar aan die laatste vergelijking ontleent deze paddenstoel wél zijn naam. Foto: Jozef Germonprez.

hovebos. De soort wordt trouwens ook gekweekt voor consumptie.

Meer ruimte voor natuur in het Groenhovebos

De vrijwilligers van het beheerteam van Natuurpunt Torhout hebben de voorbije jaren al heel wat afsluitingen en bouwsels opgeruimd op de eigen percelen in het Groenhovebos. Zo bouwen we aan een mooi, natuurrijk en toegankelijk bos.

In september, tussen de 2 coronagolven door, kregen we even hulp van

de kraan en kraanman van Natuurpunt. Dat maakte het mogelijk om grote hoeveelheden beton (palen en platen) en wortels (van Amerikaanse vogelkers en laurierkers) uit te graven. De stad heeft de afvoer van het betonafval op zich genomen. Een dikke dankjewel aan alle vrijwilligers, de kraanman van Natuurpunt en de stad. Zo is er weer een flink stuk bos opgeruimd en kunnen de vele fietsers, joggers en wandelaars nog meer genieten van dit prachtige stukje natuur.

Met de hulp van de kraanman van Natuurpunt en van de stad konden we grote hoeveelheden beton en wortels uitgraven en afvoeren. Nogmaals bedankt voor al die hulp!
Foto: Jozef Germonprez.

Nu of nooit: de waterplannen van de laatste kans

Krijgen we in ons land proper water om in te zwemmen, genoeg water voor de natuur en klimaatrobuuste rivieren? Dat is wat er de komende maanden op het spel staat, tijdens het openbaar onderzoek voor de stroomgebiedbeheerplannen voor de periode 2022-2027. Het zijn de plannen van de laatste kans. En om ze te doen slagen hebben we jouw steun nodig!

Europese doelstellingen

De basis voor het Vlaams waterbeleid is de Europese Kaderrichtlijn Water. Die Europese richtlijn bevat doelstellingen voor waterkwaliteit en waterkwantiteit, en dat zowel voor het water van beken en rivieren als voor het grondwater. Zo legt de richtlijn minimale normen op waaraan drinkwater, zwemwater of viswater moet voldoen. Er werden ook maximale normen voor afvalwaterlozingen vastgelegd. De bedoeling is om ten laatste tegen 2027 de vervuiling zodanig terug te dringen dat een goede waterkwaliteit een feit is. Dat geldt zowel voor beken en rivieren als voor het water in zee. Tussen haakjes: dat engagement is Vlaanderen al aangegaan in het jaar 2000.

Hoewel de afgelopen tien jaar veel vooruitgang werd geboekt, hebben we in Vlaanderen nog een hele weg af te leggen. Vandaag haalt geen enkele Vlaamse waterloop de Europese doelstellingen. De grootste problemen blijven overbemesting en de lage rioleringsgraad, waardoor bij 1 op 7 woningen het afvalwater gewoon in de beek wordt geloosd.

Ook voor de hoeveelheid water legt de Europese Kaderrichtlijn doelstellingen vast. Kort samengevat: in droge periodes watertekorten voorkomen en in natte periodes overstromingen

vermijden. Zoals de afgelopen droge zomer nog maar eens duidelijk werd, moet Vlaanderen ook op dit vlak extra inspanningen leveren. Verder legt de richtlijn sterk de nadruk op het belang van water voor de natuur en op natuurlijke rivierbeddingen. Ook op dat vlak kan het in Vlaanderen veel beter: vaak zijn waterlopen nu opgesloten in een betonnen harnas.

Stroomgebieden Schelde en Maas

Omdat rivieren landsgrenzen overschrijden en al het water uiteindelijk in zee terechtkomt, werd binnen de Europese Unie afgesproken om dit milieuprobleem gezamenlijk aan te pakken. Daarom moet elke lidstaat voor haar stroomgebieden plannen maken om een goede toestand voor het watersysteem te bereiken. Een stroomgebied bevat alle beken en rivieren die uitkomen in die stroom, maar ook de meren en vijvers, het grondwater, de riolering en de waterzuivering in het gebied komen aan bod.

In Vlaanderen zijn er twee stroomgebieden, dat van de Schelde en dat van de Maas. De stroomgebiedbeheerplannen omvatten zowel een Vlaams beheerplan, maatregelen voor deelbekkens, maatregelen voor het grondwater en zoneringsplannen voor riolering en waterzuivering. Een hele boterham dus, honderden bladzijden dik.

Maar laat je daardoor niet afschrikken. De volgende maanden zetten we elke maand één waterthema in de kijker. Dat doen we telkens samen met een milieu- of natuurvereniging die rond dit thema werkt. Zo proberen we het ingewikkelde geheel van de stroomgebiedbeheerplannen voor iedereen behapbaar te maken.

Bij 1 op 7 woningen in Vlaanderen wordt het afvalwater gewoon in de beek geloosd. Foto: West-Vlaamse Milieufederatie.

Jouw hulp is nodig!

Elke maand zetten we een ontwerp-inspraakreactie voor dat thema online. Zo kan iedereen eenvoudig mee bezwaar indienen om de ambitie van de plannen hoger te leggen en vol te gaan voor propere waterlopen in 2027. Het zal nodig zijn ook. Zo wordt er nu al van uitgegaan dat niet voor alle waterlopen de goede toestand in 2027 bereikt zal worden. "Geen achteruitgang" wordt dan als alternatieve doelstelling gebruikt. Voor de natuur- en milieubeweging is dit niet voldoende: wij willen een vooruitgang zien voor onze waterlopen.

Trek mee aan de kar voor proper water in Vlaanderen en neem eens een kijkje op www.bblv.be/projecten/watervoorlater.

Bond Beter Leefmilieu

PS: Begin december verscheen 'Mestrapport 2020'. Daaruit blijkt dat de waterkwaliteit erop vooruit is gegaan! We zitten nu met gemiddeld 61% overschrijdingen voor nitraat (50mg/l) in het IJzer- en Leiebekken terug op het niveau van 2002. Het doel was 5% in 2018...

WELKOM IN HET PROVINCIAAL BEZOEKERSCENTRUM DE BLANKAART

NATUUR@ELIER VOOR KINDEREN

woensdag 17 februari van 9 tot 16 uur: *Herbos jezelf*

woensdag 10 maart van 13.30 tot 16.30 uur: *Grachtentocht*

AVONDJES OVER... om 19.30 uur

donderdag 4 februari: *Wat is er van het waterkonijn?*

donderdag 4 maart: *Veenwinning*

Meer info over activiteiten, nieuwsbrief en openingsuren:
www.blankaart.be

Provinciaal Bezoekerscentrum De Blankaart

Iepersteenweg 56, 8400 Waumen

blankaart@west-vlaanderen.be - 051 54 59 48

www.blankaart.be

[f westvlaanderen](#) [@provincie_wvl](#) [@provinciewvl](#)

Full Energy
Future Energy Today

0496 88 42 41 - info@fullenergy.be

Rondevijverstraat 5 - 8820 Torhout

Ben je op zoek naar een
super zonnepaneel-
installatie met batterij?
Dan ben je bij ons op het
juiste adres.

Bezoek zeker onze
facebook.

activiteitenkalender

OPGELET

In deze coronatijden is het organiseren van activiteiten niet vanzelfsprekend. Tot en met 15 januari is het sowieso niet toegestaan om iets te organiseren. Het is ook onmogelijk om nu al in te schatten welke regels verder in januari, februari, maart of april zullen gelden. Of de activiteiten hieronder kunnen doorgaan hangt dus helemaal af van dat vervloekte virus. De laatste info daaromtrent vind je op Facebook, in onze nieuwsbrieven en op onze websites.

Als er iets zou kunnen doorgaan, moeten we ook vragen om **VOOR ELKE ACTIVITEIT** in te schrijven via de website van Natuurpunt (tenzij anders vermeld). Zo kunnen eventuele risicocontacten opgespoord worden. Dat is een verplichting. Maar zo kunnen we je ook een seintje geven als er iets wijzigt aan onze planning. Verder willen we je vragen om de organisator te verwittigen als je uiteindelijk toch niet mee zou kunnen. Zo kunnen we je plaats openstellen voor andere geïnteresseerden.

Daarnaast gelden volgende afspraken:

- Je blijft thuis als jij of een van je huisgenoten symptomen van COVID 19 vertoont.
- Je brengt een mondmasker mee en draagt dit (m.u.v. de gidsen o.w.v. verstaanbaarheid).
- Je houdt altijd anderhalve meter afstand van de andere deelnemers.
- Je raakt geen objecten aan en geeft er geen door tijdens de excursie.

Ondanks deze beperkingen hopen we je binnenkort weer te mogen ontmoeten, lekker in de natuur.

Watervogeltelling

Kortemark & Torhout

· Zaterdag 16 januari om 9 u. (12 u.)

Elk winterhalfjaar organiseert het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) zes midmaandelijke watervogeltellingen in Vlaanderen. Daarnaast omvat dit project ook slaapplaatstellingen van aalscholvers, meeuwen en wulpen. Met dit project verzamelen we informatie over aantallen, habitatkeuze, numerieke trends en verspreiding van overwinterende watervogels in Vlaanderen. Ook Natuurwerkgroep Torhout doet hier aan mee en bezoekt verschillende waterpartijen in Kortemark en Torhout. Deze activiteit staat open voor iedereen, van beginner tot doorgewinterde vogelaar. **Afspraak op de parking van kinderbeerderij 'd'Oude Smelterij', Ieperse Heirweg 5 in Torhout. Vandaar fietsen we naar de verschillende plekken waar we tellen, da's lekker coronaproof. ;-)** Breng je fiets en een verrekijker of telescoop mee. Meer info bij Wim Rommel (0471/477.754).

Organisatie: NP TORHOUT

Nieuwjaarswandeling Staden

· Zondag 17 januari vanaf 9 u. (12 u.)

2020 was het jaar waarin vele mensen nieuwe wandelschoenen kochten en 2021 wordt het jaar om deze verder te verslijten. Je kan dit doen op de bewegwijzerde wandeling van Natuurpunt Kern Groot-Staden rond de Vijfwegenpoel. We hebben 3 wandelingen uitgestippeld, met toch-

ten voor iedereen: van de allerjongsten tot de oudsten. Vandaag kan je starten tussen 9 en 12 uur en deze in je eigen bubbel en op eigen tempo verkennen. En als de coronamaatregelen het toelaten, kunnen we het jaar ook inzetten met een drankje.

Afspraak bij het stationsgebouw van Vijfwegen, Ontmijnersstraat 1 in Westrozebeke. Meer info bij Koen Vandepoortale (0497/869.733).

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN

Winterwandeling in 'De Swal' Koekelare

· Zondag 17 januari om 14.30 u. (16 u.)

Putteke winter! Zou er sneeuw liggen, of breken we opnieuw warmterecords? We snuiven de sfeer op in 'De Swal', waar de Mergellandschappen ons helpen om de vegetatie helemaal kort te zetten. Daarna wandelen we naar de top van de berg, vanwaar we een prachtig uitzicht hebben, helemaal tot aan de kustlijn. Nadien praten we bij in 'De Klyteput'. **Afspraak aan café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).**

Organisatie: NP RUIDENBERG

Online 'algemene ledenvergadering' NP Mandelstreke

Bij jou thuis

· Vrijdag 22 januari om 19.30 u. (20.30 u.)

Dit jaar geen bubbels en vegetarische hapjes, maar een online versie van onze 'algemene ledenvergadering'. Voorzitter en secretaris brengen verslag uit over het voorbije werkjaar en stippen enkele hoogtepunten aan in onze planning voor 2021. Verder

LEGENDE

Aanplantingen
Beheerwerken
Overzetacties

Dia-avond
Fototentoonstelling

Fietstocht

Inventarisatie
Vogels kijken

Protestactie

Campagne
Evenement

Families
en kinderen

Fotografie

Meerdaagse
(bus)reis

Repair Café

Cursus
Lezing
Voordracht

Feest

Insecten
Paddenstoelen
Planten

Natuurwandeling

Vergadering

activiteitenkalender

moet de helft van het twaalfkoppige bestuur opnieuw het vertrouwen krijgen van jullie, onze leden. Twee jaar geleden kregen Piet Desmet, Peter Hantson, Martine Lakiere, Wim Marichal, Lieve Vandevyver & Ria Wyffels een mandaat van twee jaar. Vandaag stellen zij zich opnieuw kandidaat. En misschien heb jij wel zin om deel uit te maken ons bestuur?

Geïnteresseerd in onze online 'algemene vergadering'? Stuur dan een bericht naar secretaris@natuurpuntmandelstreke.be en dan krijg je van ons een link zodat je kan deelnemen aan deze zoommeeting. Zin om mee in het bestuur te stappen? Neem dan even contact op met Peter Hantson, onze voorzitter (0486/899.444).

Organisatie: NP Mandelstreke

Start fotowedstrijd Natuurpunt Torhout

In jouw tuin

• Zondag 24 januari

Zoals het er nu naar uitziet mogen we je dit jaar niet uitnodigen voor een heerlijk middagje vogels kijken tijdens 'Het Grote Vogelweekend'. Dat gaat door in het weekend van 30 en 31 januari, maar dit jaar houden wij het noodgedwongen bij een vogelfotowedstrijd. Win jij ons vogelvoedselpakket?

Wil je deelnemen? Stuur dan ten laatste zondag 7 februari de mooiste foto van de vogel(s) of vogelvoederplaats in jouw tuin naar rdebaille@gmail.com. Vergeet niet om ook je naam en contactgegevens te vermelden. Schrijf verder € 3 (leden) of € 5 (niet-leden) over naar rekening BE96.9733.8345.7505 van Natuurpunt Torhout met de melding 'fotowedstrijd'. Een onschuldige hand trekt de winnaar en jouw bijdrage gebruiken we voor de ondersteuning van de soortenbeschermingsprojecten (kerkuil, torenvalk, ...) van Natuurwerkgroep Torhout. **Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).**

Organisatie: NP TORHOUT

Startvergadering paddenoverzet Kortemark

• Vrijdag 29 januari om 20 u. (22 u.)

In het voorjaar begint het te kriebelen bij de padden en huppen ze zonder te kijken de weg op richting poel. Een levensgevaarlijke onderneming waarbij we jouw hulp nodig hebben. Help jij hen mee naar de overkant?

We zetten padden over bij het kruispunt Terrestdreef / Vlaestraat, in de omgeving Lauwstraat / Pereboomstraat en in de Vrijbosstraat. Kan je helpen om de schermen op te zetten en weer af te breken? Zie je het zitten om in de week, 's morgens vroeg, de emmers even te controleren? Kan je 's avonds, na het invallen van de duisternis, even de baan op? Of ben je gewoon nieuwsgierig naar wat er daar allemaal gebeurt? Dan ben je van harte welkom op deze startvergadering! We leggen uit hoe alles in zijn werk gaat en bekijken hoe we het werk verdelen.

Afspraak in OC De Albatros, Stadenstraat 25a in Zarren. Meer info bij Sofie Declercq (0486/249.062, overzet.kortemark@gmail.com) of volg de facebookgroep 'Paddenoverzet Kortemark'.

Organisatie: NP RUIDENBERG i.s.m. Milieuraad Kortemark

Het Grote Vogelweekend Tel de vogels in jouw tuin

Bij jou thuis

• Zaterdag 30 & zondag 31 januari

Omcirkel 30 & 31 januari in je agenda en doe mee aan 'Het Grote Vogelweekend' van Natuurpunt! Deelnemen is simpel: bekijk en tel de vogels in je tuin. Zo neem je deel aan de grootste vogeltelling in Vlaanderen. **Kijk voor meer info in je Natuurblad of surf naar www.vogelweekend.be.**

Organisatie: Natuurpunt

'Voeren en beloeren': 'Het Grote Vogelweekend' in het Sterrebos

Roeselare

• Zaterdag 30 januari vanaf 13.30 u. (16.30 u.)

Het laatste weekend van januari worden in gans Vlaanderen tuinvogels geteld. In Roeselare doen we al vele jaren mee met deze campagne. Dit jaar spreken we af in de paardenstallen in het Sterrebos. Daar organiseren we, samen met Stad-Landschap 't West-Vlaamse hart, een gezinsnamiddag 'tuinvogels kijken'. De oude paardenstallen sluiten aan op het 18de-eeuwse poortgebouw. Het SLS huurt deze gebouwen met de bedoeling er een educatief centrum

activiteitenkalender

**Vergeet niet om je in te schrijven op www.natuurpunt.be
voor de activiteiten waaraan je wil deelnemen**

uit te bouwen. Naast scholen willen ze hier ook het brede publiek naar toe trekken met bv. lezingen, wandelingen en workshops. Leden van NP Mandelstreek stellen hier vandaag hun telescopen op. Een unieke kans om tuinvogels van dichtbij te bewonderen en je kennis bij te spijkeren. We geven je tips om je tuin vogelvriendelijker in te richten en je kan zelf aan de slag om wintervoedsel te maken. Voor de kleinsten scherpen we de kleurpotloden om plaatjes met de meest voorkomende tuinvogels in te kleuren. Vooral 's winters weten onze tuinvogels dat extra voer te appreciëren. Er zijn verschillende manieren om vogels te voederen: een parelsnoer van pindanoten, vetbollen ophangen, zaden in een voederhuisje of op een voederplank strooien, ... Je leert het allemaal deze namiddag. Breng alvast jouw koffietas met handvat, die klaar stond voor de kringwinkel, mee naar deze activiteit. We vullen deze graag met graantjes en vet voor de vogels in jouw tuin. En laat je niet afschrikken door guur winterweer. We zitten gezellig knus in de paardenstallen om te knutselen of onder onze tent om leuke waarnemingen te doen. **Afspraak tussen 13.30 u. en 16.30 u. in de paardenstallen van het Sterrebos, Moorseelesteenweg 4 in Roeselare. (Fiets)parking vind je in de Sterrebosdreef. Meer info bij Peter Hantson (0486/899.444).**

Organisatie: NP MANDELSTREEK i.s.m. SLS 't West-Vlaamse hart & stad Roeselare

Paddenoverzet Oudenburg • Februari en maart

Help onze amfibieën om veilig hun voortplantingspoel te bereiken. Al te vaak worden ze het slachtoffer van ons verkeer. :(Ze hebben onze hulp nodig! Wij zetten hen over aan de Zeeweg ter hoogte van domein 'De Kluiten'. Zin om te helpen? **Neem dan vrijblijvend contact op met Erik Vaneygen (0479/544.528).**

Organisatie: NP GISTEL-UDENBURG & HOGE DIJKEN

Opstellen vanginstallatie paddenoverzet

Torhout

• **Dinsdag 9 februari om 9 u. (12 u.)**

We plaatsen een vanginstallatie zodat we alle amfibieën veilig over de Koolskampstraat kunnen zetten. **Afspraak om 8.30 u. bij Dirk Werbrout, Leiestraat 13 in Torhout of om 9 u. in de Koolskampstraat t.h.v. huisnummer 47. Breng eventueel een spade mee. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).**

Organisatie: NP TORHOUT

Algemene kenniskwis t.v.v. 'De Vijfwegenpoel'

Staden

• **Vrijdag 12 februari om 19.15 u. (23.30 u.)**

We verwelkomen jullie op onze vierde 'Algemene kenniskwis' waarvan de opbrengst volledig naar de aankoop en het beheer van onze Vijfwegenpoel gaat. Vorm een ploeg met 4 kwissers en bereid je voor op een avond vol bloedstollende breinrakers, plakken, puzzels en wervelende weetjes. **Inschrijven via natuurpuntgrootstaden@gmail.com (vermeld je contactgegevens en ploegnaam). Deelnameprijs: € 20 per ploeg, ter plaatse te betalen.**

Afspraak in het Zonneheem, Baisjensmolenstraat 2 in Oostnieuwkerke. Meer info bij Sofie Declercq (0486/249.062).

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN

Watervogeltelling Kortemark & Torhout

• **Zaterdag 13 februari om 9 u. (12 u.)**

Zie watervogeltelling 16 januari. Meer info bij Wim Rommel (0471/477.754).

Vogels kijken op Schouwen- Duiveland

Nederland

• **Zondag 14 februari om 8 u. (18.30 u.)**

Zeeland in de winter: het is een vaste traditie. We bezoeken dan gebieden met ronkende namen als de Brouwersdam, Flauwers en Wevers Inlagen, Koudekerkse Inlaag en Plompe Toren, Middelplaten in het Veerse Meer, Neeltje Jans, Prunjepolder en Wissenkerke.

Op het menu: kustgebieden met overwinterende duikers (roodkeelduikers zijn talrijk), eenden (brilduikers, ijseenden, zaagbekken, grote zee-eenden, zwarte zee-eenden en eiders à volonté) en steltlopers, maar ook gewone en grijze zeehonden. In de brakwatermeren vinden we brilduikers, toppers, de vier futensoorten en de drie zaagbekken, op de schorren duizenden steltlopers. En in de duinen, kreken en polders schuilen duizenden ganzen en tientallen zwanen.

Tussen deze honderdduizenden doortrekkers en overwinteraars zitten vaak zeldzaamheden. Het exacte programma laten we dan ook afhangen van wat er waar zit in de week voor we naar Zeeland trekken.

Vergeet niet om je in te schrijven, zodat we weten hoeveel plaatsen we moeten reserveren in ons vaste lunchrestaurant (dat ook tolerant is voor mensen die hun eigen boterhammen meebrengen). En opgelet: in Zeeland is het gewoonlijk erg windig. Voorzie aangepaste warme kledij.

activiteitenkalender

Afspraak om 8 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat / Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling (€ 0,05/km). Kleed je warm aan en breng picknick en verrekijker (of telescoop) mee. Meer info bij Philippe Deprez (0499/722.224).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Familiewerkdag in het Groenhovebos

Torhout

• Zondag 14 februari om 9 u. (12 u.)

Ben je graag buiten bezig? Wil je iets doen voor het klimaat en de natuur een handje helpen? Kom dan naar Groenhove! Samen met onze groep beheervrijwilligers ga je aan de slag om van het Groenhovebos een mooiere en natuurrijkere plek te maken. Je geniet er van de natuur, doet aan fitness, wordt helemaal zen en leert sympathieke Natuurpunters kennen! Kies je voor licht werk, of houd jij net van een uitdaging? Er is altijd wel iets te doen:

- De meeste percelen die we aankochten staan vol uitheemse planten en overal vind je afsluitingen en (prikkel)draad. Deze verwijderen we zodat Groenhove weer een aangenaam bos wordt voor mens, dier en plant.
- We beheren ook het heideveldje van de stad Torhout. Om deze historische schat in topconditie te houden is er handenarbeid nodig.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Kom je wat later en zie je niemand staan, bel dan even naar Roney (zie hieronder). Zorg voor aangepaste kledij, goed schoeisel en een paar stevige werkhandschoenen. Zelfs als je je maar een uurtje kan vrijmaken, ben je van harte welkom. Meer info bij Roney Debaillie (0484/481.547).

Als de coronamaatregelen nog wat versoepeld worden, kunnen we je weer een drankje aanbieden tijdens de pauze en eindigen we opnieuw met een biologische broodmaaltijd, geschonken door BIOGUY.

Organisatie: NP TORHOUT

Winterwandeling in het Koekelarebos

Koekelare

• Zondag 14 februari om 14.30 u. (16 u.)

We gaan op stap in het Koekelarebos: we bezoeken het heideveldje, genieten van de winterse rust en staan even stil bij enkele typische loof- en naaldbomen. Misschien zien we ook de eerste padden die stilaan uit hun winterslaap komen. Afspraak op de parking van het bos. Rijd naar het kruispunt Provinciebaan / Litterveldstraat in Koekelare en draai de Litterveldstraat in. Na 150 m. vind je de parking rechts, aan een onverharde weg. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Algemene ledenvergadering NP Ruidenberg

Koekelare

• Donderdag 18 februari om 20 u. (22 u.)

Ben je geïnteresseerd in de werking van je afdeling? Of wil je misschien je afdeling mee besturen? Kom dan zeker naar de Algemene Ledenvergadering van Natuurpunt Ruidenberg. Die gaat door in café 'De Klyteput', Bergmolenvweg 2 in Koekelare.

We bespreken er onze plannen en de financiering van onze vereniging. Kom je naar de vergadering of wil je je kandidaat stellen voor het bestuur? Neem dan even contact op met Georges Pollentier, onze voorzitter (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Algemene ledenvergadering NP Torhout

Torhout

• Woensdag 24 februari om 19.30 u. (20.30 u.)

Ben je geïnteresseerd in de werking van je afdeling? Of wil je misschien je afdeling mee besturen? Kom dan zeker naar de Algemene Ledenvergadering van Natuurpunt Torhout. Die gaat door bij Roney Debaillie en Rose

Deschynck, Leiestraat 9 in Torhout. We bespreken er onze plannen en de financiering van onze vereniging. Kom je naar de vergadering? Geef dan vooraf even een seintje aan Roney of Rose (rdebaillie@gmail.com of 0484/481.574). Wil je je kandidaat stellen voor het bestuur? Neem dan even contact op met Bart Van Thuyne, onze voorzitter (0479/812.963).

Organisatie: NP TORHOUT

Algemene ledenvergadering & ledenfeest NP Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken

Oudenburg

• Zaterdag 27 februari om 19 u. (23 u.)

Met een aperitief in de hand bespreken we het voorbije werkjaar. Wie blijft voor het ledenfeest betaalt 20 euro voor een uitgebreide kaasplank met fairtradewijn à volonté! We sluiten af met koffie en taart. Niet te missen!

Afspraak in het Arnoldusheem ('CM-lokaal'), Marktstraat 40 in Oudenburg. Inschrijven (enkel voor het ledenfeest) vóór 19 februari bij Koenraad Blontrock (0495/240.899) of Dirk Peene (0476/301.520).

Organisatie: NP GISTEL-oudenBURG & HOGE DIJKEN

West-Vlaamse natuurstudiedag Bij jou thuis

• Zaterdag 6 maart om 9 u. (12 u.)

Op zaterdag 6 maart gaat er een - hoe kan het ook anders in de coronatijden - online editie door van de jaarlijkse West-Vlaamse natuurstudiedag. Thema dit jaar is 'Te droog, te nat...'. Luister naar boeiende uiteenzettingen over blauwalgen, palingtrek, de ringslang, stadsbomen, watervlooien en nog veel meer. Meer info en inschrijven op www.westvlaamsemiliefederatie.be/natuurstudiedag. Zij bezorgen je dan een link zodat je kan deelnemen.

Organisatie: ANB, KU Leuven KULAK, Natuurpunt, Provincie West-Vlaanderen en WMF

activiteitenkalender

Vergeet niet om je in te schrijven op www.natuurpunt.be voor de activiteiten waaraan je wil deelnemen.

Start cursus bijen Staden

• **Maandag 8 maart om 19 u. (21.30 u.)**
Zie cursusoverzicht p. 25.

Weekwerkdag in het Groenhovebos Torhout

• **Dinsdag 9 maart om 9 u. (12 u.)**

Ben je graag buiten bezig? Wil je iets doen voor het klimaat en de natuur een handje helpen? Kom dan naar Groenhove! Samen met onze groep beheervrijwilligers ga je aan de slag om van het Groenhovebos een mooiere en natuurrijkere plek te maken. Je geniet er van de natuur, doet aan fitness, wordt helemaal zen en leert sympathieke Natuurpunters kennen! Kies je voor licht werk of houd jij net van een uitdaging? Er is altijd wel iets te doen:

- De meeste percelen die we aankochten staan vol uitheemse planten en overal vind je afsluitingen en (prikkel)draad. Deze verwijderen we zodat Groenhove weer een aangenaam bos wordt voor mens, dier en plant.
- We beheren ook het heideveldje van de stad Torhout. Om deze historische schat in topconditie te houden is er handenarbeid nodig.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Kom je wat later en zie je niemand staan, bel dan even naar Roney (zie hieronder). Zorg voor aangepaste kledij, goed schoeisel en een paar stevige werkhandschoenen. Zelfs als je je maar een uurtje kan vrijmaken, ben je van harte welkom. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).

Als de coronamaatregelen nog wat versoepeld worden, kunnen we je weer een drankje aanbieden tijdens de pauze en keuzen we na de werken bij met een glas of een kopje in de hand.

Organisatie: NP TORHOUT

Watervogeltelling Kortemark & Torhout

• **Zaterdag 13 maart om 9 u. (12 u.)**

Zie watervogeltelling 16 januari. Meer info bij Wim Rommel (0471/477.754).

Familiewerkdag in het Groenhovebos Torhout

• **Zondag 14 maart om 9 u. (12 u.)**

Zie familiewerkdag 14 februari. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).

Start cursus 'Natuurverkenner' Torhout

• **Zondag 14 maart om 9.30 u. (11.30 u.)**
Zie cursusoverzicht p. 25.

Winterwandeling in 'De Swal' Koekelare

• **Zondag 14 maart om 14.30 u. (16 u.)**

De winter loopt op zijn laatste benen... We gaan in 'De Swal' op zoek naar de eerste lentebloeiers en daarna wandelen we naar de top van de berg, vanwaar we een prachtig uitzicht hebben, helemaal tot aan de kustlijn. Nadien praten we bij in 'De Klyteput'. **Afspraak aan café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare.** Meer info bij

Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Lentewandeling in 'De Kleiputten'

Roeselare

• **Zondag 21 maart om 10 u. (11.30 u.)**

Op de drempel van de lente: het ideale moment om zowel wintergasten als vroege zangvogels tegelijk in het vizier te krijgen. Het blijft een bijzondere belevenis om dodazzen, meerkoeten of wintertalingen op vrijersvoeten uit de bol te zien gaan, terwijl pas aangekomen tiftjaffers zich voor het eerst laten horen. Ondertussen zorgen de blijvers onder de zangvogels met hun aanstekelijke zang mee voor de bijzondere sfeer in dit ontwakend moerasgebied. En overal rond jou overvloedig geel van bloeiende wilgen en klein hoefblad, waar de hommels zich te goed aan doen. Een belevenis die je zondag een boost geeft! Je zou voor minder je wandelschoenen aantrekken. Neem samen met ons een voorjaarsduik in 'De Kleiputten'. **Afspraak op de parking van 'De Kleiputten' in de Babilliestraat in Rumbekke (Roeselare).** Bij nat weer zijn laarzen handig. Meer info bij Piet Desmet (051/225.852).

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. SLS 't West-Vlaamse hart & Stad Roeselare

"Jawadde, een padde!" - amfibieënactiviteit voor jonge gezinnen

Roeselare

• **Zaterdag 27 maart vanaf 13.30 u. (16.30 u.)**

Voor 'Jawadde, een padde' editie 2021 zijn we opnieuw graag te gast in het Sterrebosinstituut. Iedereen, zeker gezinnen met jonge kinderen, zijn van harte welkom op deze gratis activiteit die helemaal in het teken staat van kikkers, padden en salamanders. Ontdek wat er allemaal in een poel leeft en kom oog in oog te staan met padden, kikkers en salamanders. Herken deze dieren aan de hand van zoekkaarten en pluis uit wat ze nodig heb-

activiteitenkalender

ben om te overleven. Neem deel aan de activiteiten voor jong en oud, en leer hoe je je tuin amfibievriendelijk inricht. Knutsel een kikker of speel kikkerspellen op het ganse schooldomein. En natuurlijk is er een gelegenheidsbar en zorgt de school voor een lekker gebakje. **Afspraak op GO! MPI Campus Sterrebos in Roeselare. De ingang vind je in de Kasteelstraat, tegenover huisnummer 137. Er is daar ook een ruime parking. Meer info bij Peter Hantson (0486/899.444).**

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. de amfibie-enwerkgroep van de stad Roeselare, SLS 't West-Vlaamse Hart & stad Roeselare.

Beheerwerken in de Vijfwegenpoel Staden

• Zondag 28 maart om 9 u. (12 u.)

Handen gezocht voor de Vijfwegenpoel! Er valt nu bijna jaarrond wel iets te doen in ons natuurgebiedje: bosmaaien, distels verwijderen, hooi harken, hooioppers maken, knotwilgen knotten, plantgoed vervangen, ... We maken er een aangenaam maandelijks werkmoment van en hebben jouw hulp ook nodig! En natuurlijk sluiten we samen af met een drankje, helemaal zoals het hoort. :-). Van maart tot oktober spreken we er elke laatste zondagvoormiddag van de maand af. **Meld je vooraf aan door een mailtje te sturen naar natuurgrootstaden@gmail.com zodat we je de week voordien nog even de laatste info kunnen bezorgen. Afspraak bij de Vijfwegenpoel t.h.v. Kampstraat nr. 17 in Staden. Meer info bij conservator Tom Lemahieu (0478/483.680)**

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN

Uitstap naar de moerassen van Harchies Henegouwen

• Zondag 28 maart om 13 u. (17 u.)

Op een steenworp van het 'Musée de l'Iguanodon' van Bernissart, in het hart van de Hainevallei, ligt dit moerasland waar

van 550 ha worden beheerd door het CRIE (Centre régional d'initiation à l'environnement). Na het verlaten van de steenkoolmijnen in dit gebied ontstonden grondverzakkingen, die zich vulden met water. Zo zijn verschillende waterpartijen ontstaan die samen bijna 125 ha beslaan. In elk seizoen is het er bijzonder interessant om er vogels te observeren. Kom zeker mee als je kennis van watervogels wat wilt opkrikken! **Afspraak om 13 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat / Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling (€ 0,05/km) of om 14 u. t.h.v. Rue des Préaux 5 in Harchies. Kleed je warm aan en breng verrekijker (of telescoop) mee. Meer info bij Peter Hantson (0486/899.444).**

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Natuurpunt-feestweekend op de Koekelareberg Koekelare

• Zaterdag 3 & zondag 4 april

In 2021 bestaat Natuurpunt 20 jaar. Daar zijn we trots op en dat laten we niet zomaar voorbij gaan. Daarom pakt Natuurpunt uit met een grote blikvanger: een container, die werd omgebouwd tot een combinatie van bar / schuihut / uitkijktoren, reist dit jaar door Vlaanderen. Op 30 feestlocaties wordt zo '20 jaar Natuurpunt' gevierd én de werking van de lokale groepen in de kijker gezet. Ook Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen en Natuurpunt Koekelare hebben wat te vieren. Onze regionale ging zopas over de magische grens van 3.000 leden en Natuurpunt Koekelare kreeg, na 28 jaar beheer, 'De Swal' in erfpacht. Daarmee is de bescherming van dit prachtige stukje natuur voor de komende 99 jaar verzekerd! Noteer alvast in je agenda dat het paasweekend hét moment van het jaar wordt om de Koekelarebergwandeling te verkennen. Die is sowieso al de moeite, maar dit weekend krijg je er dan nog een bezoekje aan een uniek uitkijkplatform bovenop. Op dit ogenblik zijn we nog druk bezig met de praktische organisatie. **Zo gauw alles con-**

creter wordt verneem je dat via 'de groene flits', onze facebookpagina en de lokale pers. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP MIDDEN-WEST-VLAANDEREN i.s.m. NP RUIDENBERG & gemeente Koekelare

Gezinswandeling in 'Ter Kerst' Hooglede

• Zaterdag 10 april om 14 u. (16 u.)

'Ter Kerst' is een jong bos van om en bij de 16 hectare dat beheerd wordt door het Agentschap voor Natuur en Bos. Het ligt vlakbij Dominiek Savio en pal naast de historische 16de-eeuwse 'Hoeve Ter Kerst', nu kinderboerderij met cafetaria. Aan de hand van leuke zoekopdrachten met veel aandacht voor de natuur gaan we op pad en maken zo kennis met het gebiedje. De gezinnen blijven samen, maar aangezien het ook een speelbos is, komen de kinderen zeker aan hun trekken. Iedereen welkom. **Afspraak op de parking tegenover Hoeve Ter Kerst, Ter Kerst 1 in Hooglede. Meer info bij Johan Bostoen (0475/381.084 of johan.bostoen@gmail.com).**

Organisatie: NP Mandelstreke

Gezellig wandelen en afval opruimen in het Groenhovebos Torhout

• Zondag 11 april om 9.30 u. (11.30 u.)

Deze zondagvoormiddag slaan Natuurpunt Torhout, Mirom (Milieuzorg Roeselare en Menen) en de stedelijke milieudienst de handen in elkaar. We gaan wandelen in het Groenhovebos en ruimen ondertussen zwerfvuil op. Het materiaal daarvoor wordt voorzien en je kiest zelf welk stuk bos je wil bewandelen en opruimen. Na de wandeling is er gelegenheid om iets te drinken en brengt de paashaas voor iedereen een paaseitje. **Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).**

Organisatie: NP TORHOUT

activiteitenkalender

**Vergeet niet om je in te schrijven op www.natuurpunt.be
voor de activiteiten waaraan je wil deelnemen.**

Lentewandeling in 'De Swal'

Koekelare

• Zondag 11 april om 14.30 u.
(16 u.)

We gaan in 'De Swal' op zoek naar de eerste lentebloeiers en daarna wandelen we naar de top van de berg, vanwaar we een prachtig uitzicht hebben, helemaal tot aan de kustlijn. Nadien praten we bij in 'De Klyteput'. Afspraak aan café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Start cursus 'Vogelgeluiden van ruigten en rietvelden'

Ingelmunster

• Dinsdag 27 april om
19.30 u. (22.30 u.)

Zie cursusoverzicht p. 25.

POP-UP-ACTIVITEITEN

Zowel Natuurpunt Mandelstreek als Natuurwerkgroep Torhout organiseren regelmatig 'pop-up-activiteiten'. Dat zijn 'activiteiten die plots opduiken' en erg snel georganiseerd worden, bijvoorbeeld omdat er ergens een bijzondere vogel werd gespot of omdat het de ideale omstandigheden zijn om een inventarisatie te doen. Ben je in deze activiteiten geïnteresseerd, stuur dan een mailtje naar Philippe Deprez van NP Mandelstreek (secretaris@natuurpuntmandelstreek.be) en/of naar Geert Carette van Natuurwerkgroep Torhout (geert.carette@skynet.be). Zij sturen je dan een bericht wanneer zij iets organiseren.

Wie in Roeselare of Torhout woont en het financieel moeilijk heeft, kan korting krijgen op het lidgeld van Natuurpunt en op deel-

name aan betalende activiteiten. Met een Roeselaarse vrijetijdspas krijg je 50% korting, met het Torhoutse sociaal tarief 75 %. Meer info bij de bevoegde diensten in Roeselare (vrijetijd@roeselare.be of 051/262.400) of Torhout (sociaal.huis@torhout.be of 050/221.233).

Als lid van Natuurpunt ben je tijdens alle Natuurpuntactiviteiten verzekerd voor Burgerlijke Aansprakelijkheid, Lichamelijke Ongevallen en Rechtsbijstand. Opgelet: dit geldt niet voor wie geen lid is en/of enkel een abonnement heeft op 'de knotwilg'. Als cursist, occasionele medewerker of vrijwilliger ben je sowieso verzekerd. Daarvoor maakt het niet uit of je lid bent.

Wil je een wandeling met natuurgids boeken voor je familie of vereniging? Neem contact op met de plaatselijke conservator of voorzitter (zie p. 43 van deze 'knotwilg').

Diksmuidesteenvweg 54 || Staden
0495 78 94 74 || info@mr-print.be
mr-print.be +

Bij iedere bestelling van
uw drukwerk, promomateriaal,...
bij **Mr-Print** doneren wij **3%**
aan **natuurpunt**

|| Offset en digitaal
|| Familie en handels
|| Promomateriaal
|| Stempels
|| Van ontwerp tot levering

Paper
is Nature
— ICEPA —

cursussenactiviteiten

Start cursus bijen

Staden

• Maandag 8 maart om 19 u. (21.30 u.).

Dit voorjaar krijg je de unieke kans om kennis te maken met de boeiende bijenwereld in je eigen omgeving. Tijdens deze wildebijencursus zal je verhalen horen over verleiding en bedrog, metselaars en behangers, pluimvoeten en slobkousen, macho's en huisvrouwen. Wist je dat deze zachtmoedige dieren niet steken? En dat ze graag in hun eenzame nestje maken, maar ook sociaal kunnen zijn? En dat ze als geen ander bessenstruiken, fruitbomen en andere gewassen bestuiven? Reden te meer om te zorgen dat deze dieren zich bij ons thuis voelen. Na 4 theorielessen, op maandagavonden 8, 15, 22 en 29 maart, en 3 excursies, ergens op een zaterdagmiddag tussen april en juni, zal dit voor jou een koud kunstje zijn. Schrijf je dus vliegensvlug in!

De 4 theorielessen gaan door in het SWOK, Ooststraat 4 in Staden. Voor de 3 excursies zwermen we uit naar zoemrijke locaties in Midden-West-Vlaanderen. Meer info ontvang je na inschrijving. Deze cursus kadert in het PDPO project Kruisbestuivers dat wordt ondersteund door het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling. Meer info en inschrijven bij SLS 't West-Vlaamse hart (westvlaamsehart@west-vlaanderen.be of 051/275.550).

Organisatie: SLS 't West-Vlaamse Hart i.s.m. gemeente Knokke-Heist, Inagro, Natuurpunt CVN, Natuurpunt MANDELSTREKE & Regionaal Landschap Houtland

Start cursus 'Natuurverkenner'

Torhout

• Zondag 14 maart om 9.30 u. (11.30 u.).

De cursus Natuurverkenner is een interactieve en wervelende instapcursus voor wie van de natuur houdt. Er is geen enkele voorkennis vereist, enkel je enthousiasme telt! We voorzien geen binnenactiviteiten en trekken zo veel mogelijk

naar buiten, de natuur in. Volledig coronaproof dus! In 10 unieke activiteiten verkennen we de natuurgebieden in eigen streek en domeinen we je onder in de wonderlijke wereld van onze wilde planten en dieren. Ondertussen maak je kennis met Natuurpunt Torhout en wat onze vrijwilligers doen voor de plaatselijke natuur. Laat deze boeiende kennismaking niet aan je neus voorbijgaan en nodig geïnteresseerde burens, familie en vrienden mee uit. De activiteiten gaan door op zondagvoormiddagen 14/3, 28/3, 11/4, 25/4, 16/5, 23/5, 6/6, 13/6 en 4/7 van 9.30 u. tot 11.30 u. (uitgezonderd de ochtendwandeling van zondag 28/3). De datum voor één laatste activiteit moeten we nog prikken.

Geïnteresseerd? Schrijf je dan in via de site van Natuurpunt (zoektermen 'natuurverkenner Torhout'). Na je inschrijving ontvang je een digitale mailbevestiging en alle informatie in verband met de betaling. Als lid van Natuurpunt betaal je € 54, als niet-lid betaal je € 60. Dit bedrag gaat integraal naar ons reservatenfonds. Mocht je na een paar minuten nog geen mail ontvangen hebben, controleer dan of deze niet in je SPAM-box zit. Zo niet, neem dan even contact met ons op. Meer info bij Xavier Dirix (dirix.xavier@gmail.com).

Organisatie: NP TORHOUT i.s.m. NP CVN

Start cursus 'Vogelgeluiden van ruigten en rietvelden'

Ingelmunster

• Dinsdag 27 april om 19.30 u. (22.30 u.).

Deze laagdrempelige cursus met Koen Leysen is ideaal voor wie eens buiten de tuin- en parkomgeving op verkenning wil, met bijzondere aandacht voor de soorten uit ruigten en rietvelden. De theorielessen gaan door op dinsdagavonden 27 april en 4 mei van 19.30 u. tot 22.30 u., de excursie op zaterdagvoormiddag 8 mei. Geïnteresseerd? Schrijf je dan in via de site van Natuurpunt (zoektermen 'vogelgeluiden Ingelmunster'). Na je inschrijving ontvang je een digitale mailbevestiging en alle informatie in verband met de betaling. Als lid van Natuurpunt betaal je € 20, als niet-lid betaal je € 25. Mocht je na een paar minuten nog geen mail ontvangen hebben, controleer dan of deze niet in je SPAM-box zit. Zo niet, neem dan even contact met ons op. Afspraak in Natuur Educatief Centrum 't Schuttershuisje, Waterstraat 6 in Ingelmunster. Meer info bij Piet Desmet (051/225.852). PS: Deze cursus was gepland voor begin 2020, maar werd o.w.v. de eerste lockdown verschoven naar 2021.

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. NP CVN & NP De Buizerd

Nieuwbouw & verbouwingen Carports & bijgebouwen - Terrassen & opritten

DBO POPELIER

DUURZAME
BOUW- EN
OMGEVINGSWERKEN

UITVOERING & ADVIES

Lakenstraat 58 - 8800 Roeselare
0472 38 12 75 - info@dbo-popelier.be
www.dbo-popelier.be

JNM, de Jeugdbond voor Natuur en Milieu, is een jeugdbeweging voor iedereen van 7 tot 26 jaar die zich goed voelt in de natuur en ook zijn schouders niet ophaalt voor het milieu!

Onze kalender: voorjaar 2021

PIEPERS 7 - 11 jaar / PINI / INI's 12 - 15 jaar / GROTEN 16 - 26

za	16 jan	piepers	Werkdag kleiputten
zo	24 jan	piepers	Pieperdepieperdepiep
za/zo	30/31 jan	piepers en ini's	Vogels voeren en beloeren
vr	5 feb	(p)ini's	Quiz
zo	14 feb	piepers	Piepers op missie
zo	21 feb	(p)ini's	G.E.O.€ ing
za	27 feb	ini's en gewone leden	Online spelletjesavond
za	6 maa	piepers	Piepers op missie 2
zo	14 maa	ini's en gewone leden	Koers-AV
zo	21 maa	piepers	Verrassingstocht
za	27 maa	iedereen	Vriendjesdag

Onze kalender vind je op
onze website
www.jnm.be/roeselare

Contact:
Antoon Verkinderen
antoon@verkinderen.info
0489/41.91.35

Kite
Stabilized

Portemankijkers.be
DE GROOTSTE SHOP & SITE VOOR VERREKIJKERS & TELESCOPEN

Swarovski - Leica - Zeiss - Kite - Bynolyt - Steiner - Bushnell
Manfrotto - Loepes - Cameravallen - Digiscoping

10% op adviesprijs

Porteman steunt met tot 10% de Hellebeek in Heuvelland

Rijsselstraat 10 & 12 - IEPER

Volg @Portemankijkers

GRATIS HUISBATTERIJ

BIJ INSTALLATIE ZONNEPANELEN,
DANKZIJ DE SUBSIDIES*

Sla uw energie *intelligent* op

Wie een thuisaccu overweegt is klaar voor de toekomst. Wees voorbereid op de in 2022 komende capaciteitsstarief en variabele uurprijzen van elektriciteit. Wie volgend jaar een zonnepaneel installatie met batterijen plaatst doet **dubbel voordeel**. Want in 2021 krijgt u "gratis" de batterijen bij een zonnepaneel installatie, dankzij de subsidies.

*Dankzij subsidies van het Vlaams Gewest kan je tot €1500 besparen bij de aankoop van zonnepanelen en tot €3200 op je thuisbatterij.

• Bruggesteenvweg 21
• Gits-Hooglede
• www.intelligentwonen.be
• 0475 34 67 37

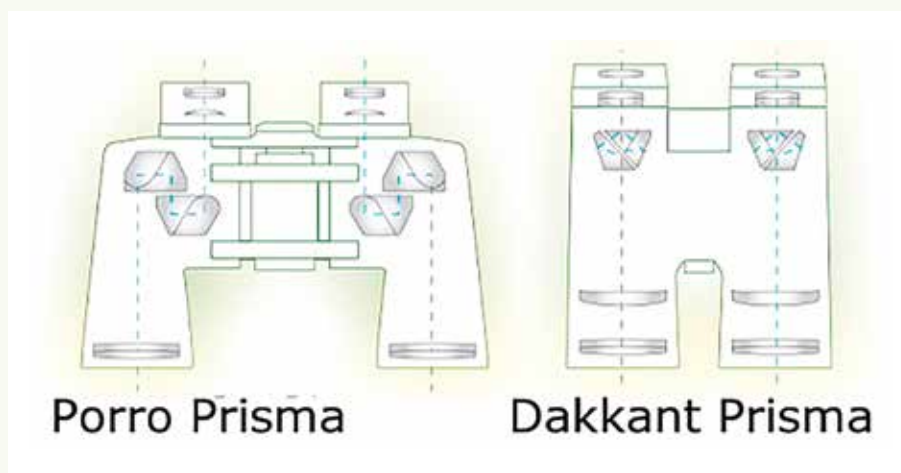
Hoe kies ik een verrekijker? Wegwijs in het verrekijkerjargon...

"Waarop moet ik letten als ik een verrekijker wil aankopen?" "Wat betekenen al die cijfers?" "Hoe groter hoe beter zeker?" "Wat kost een goede verrekijker eigenlijk?" Allemaal vragen die we met de regelmaat van de klok voorgeschiedt krijgen. Verrekijkers en telescopen worden echter continu aangepast en verbeterd, waardoor het lastig is een 'algemene goede raad' te geven. Een goede leidraad vind je alleszins op de website van Natuurpunt op www.natuurpunt.be/pagina/hoe-kies-je-een-verrekijker.

In deze beknopte bijdrage wil ik de belangrijkste aspecten bij je keuze even op een rijtje zetten. We kijken ook even naar de cijferdans waar je vaak mee overonderd wordt, maar waar je toch een beetje wegwijs in moet worden.

Als je gaat kiezen hangt veel af van hoe je je kijker wil gebruiken: is die vooral bedoeld voor huishoudelijk gebruik, om tuinvogels te bekijken? Of wil je er intensief mee op stap gaan, waarbij het gewicht ook een belangrijke rol speelt? Moet de kijker regenbestendig zijn? Wil je die vooral in het bos gebruiken? Of eerder in het open veld of aan zee? Ben je een brildrager of (nog) niet?

Verder zijn er natuurlijk persoonlijke voorkeuren voor ergonomie, garantie, grip, kleurenweergave, uitzicht en last but not least: de kostprijs. Besef dus dat wat een ideale verrekijker is voor de één, niet noodzakelijk perfect bij jou past. Alle keuzes blijven tot op zekere hoogte een compromis. Als beginner kies je best voor een middenklassekijker. Die bieden al uitstekende optische prestaties naast een behoorlijk gebruiksgemak, stevigheid en water-

Links een verrekijker met Porroprisma's, rechts een met dakkantprisma's. Bij een verrekijker met Porroprisma's heeft de tubus een opvallende knik en is de optische as verschoven. Een kijker met dakkantprisma's kan je herkennen aan de rechte tubus waarbij de optische as schijnbaar recht door loopt.

dichtheid. Het topsegment scoort beter wanneer er bijvoorbeeld weinig licht is, maar hiervoor betaal je een veelvoud.

Bij deze afwegingen is het belangrijk om op te lijsten waar je kijker minimaal aan moet voldoen. Weet dat aan alle toestellen ook minpunten kleven. Eens je weet wat je zoekt kan je naar een optiekzaak trekken, maar test altijd een aantal gelijkaardige modellen voor je een definitieve keuze maakt. Dit kan best onder realistische omstandigheden en dus buiten gebeuren, niet achter het glas in de optiekzaak zelf. Een passende verrekijker kan je heel lang veel kijkgenot verschaffen, zeker wanneer je er zorgzaam mee omspringt. Trek dus voldoende tijd uit voor die kijktest. En nog dit: bij minder gunstige lichtomstandigheden zullen de onderlinge kwaliteitsverschillen meer in het oog springen dan bij een staalblauwe hemel. Dit kan doorslaggevend zijn!

Wat de behuizing betreft, zijn in het goedkopere segment nog steeds de kijkers met Porroprisma's populair, terwijl de modellen in het hogere segment bijna uitsluitend met dakkantprisma's zijn uitgerust. Die laatste zijn compacter en lichter gebouwd, minder schokgevoelig en wegens de afwezigheid van uitwendig bewegende delen voor het scherpstellen veel meer vochtbestendig. Bovendien zijn deze ook vaak met een inert gas gevuld, maar daar hangt natuurlijk wel een prijskaartje aan vast.

Nu loodsen we je even doorheen een aantal begrippen en een stukje verrekijkerwiskunde. Want wat betekenen vergroting, gezichtsveld, lichtsterkte en schemergetal, en wat hebben die met elkaar te maken? Zeker bij een eerste aankoop is het goed hiermee wat vertrouwd te raken. Als voorbeeld nemen we een kijker waarop 10 x 40 vermeld staat.

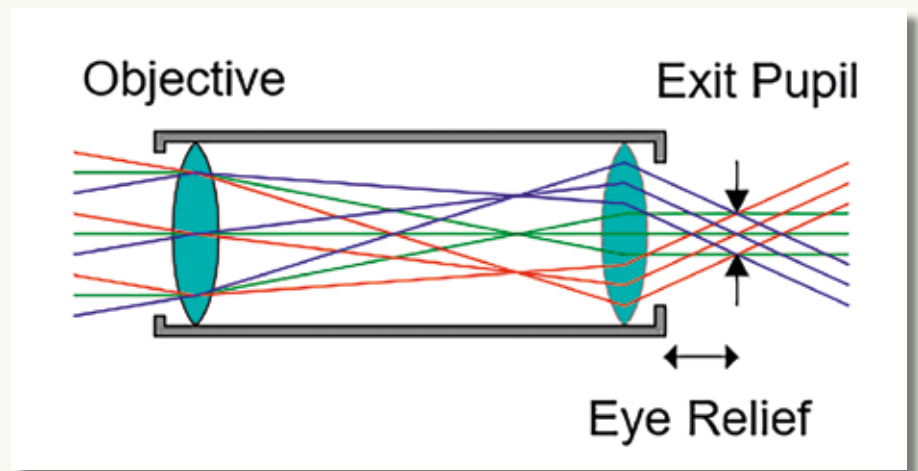
Het eerste cijfer duidt op de vergrotingsfactor: met deze kijker wordt het beeld 10 maal groter dan wat je met het blote oog ziet. Hoe groter hoe beter, zou je spontaan zeggen. Maar dat is niet automatisch zo. Houd er rekening mee dat een verrekijker bedoeld is om met beide handen vast te houden en dat kleine handbewegingen dan 10 maal worden uitvergroet, wat bewegingsonscherpte veroorzaakt. Wie een vaste hand heeft, heeft hier minder last van, maar toch. Met je ellebogen steun zoeken op een hekken of met een schouder tegen een boom leunen verhelpt al veel, vooral als er felle wind staat. Een goed compromis biedt een vergroting tussen 8 x en 10 x.

Heel recent zijn er kijkers op de markt gekomen die bewegingsonscherpte tegengaan. Ze beschikken over een systeem dat het beeld stabiliseert door die ongewenste bewegingen actief te compenseren. Maar daarmee zit je meteen in een hoger prijssegment en bovendien hebben deze kijkers elektrische voeding (batterijen) nodig.

Een sterkere vergroting biedt ook een kleiner gezichtsveld. Het gezichtsveld wordt uitgedrukt in aantal graden of in aantal meter beeldbreedte op een afstand van 1.000 m. Eén graad komt op die afstand overeen met 17,5 m. Meestal schommelt die waarde tussen 4° en 8°. Voor een kijker met een gezichtsveld van 6° geeft dit 105 m. Een klein veld maakt het een stuk lastiger om voldoende snel (vooral vliegende) vogels in beeld te krijgen.

Het tweede cijfer slaat op de diameter (in mm) van de beide voorste lenzen of objectieven. De kleine lenzen die je vlak bij de ogen houdt zijn de oculairen. Die diameters geven een idee van zowel de lichtsterkte als het schemergetal van het toestel.

De lichtsterkte achterhalen vergt eerst wat cijferwerk: door die ob-

De grootte van de uittredeupil (exit pupil) heb je nodig om de lichtsterkte van een kijker te berekenen. En wat weinig mensen weten: als je een verrekijker gebruikt moet je ook rekening houden met de ideale oogafstand (eye relief)!

jectiefdiameter te delen door de vergroting bekom je de grootte van de uittredeupil. Door dit resultaat te kwadrateren (met zichzelf vermenigvuldigen) bekom je de lichtsterkte, een relatieve maat voor de helderheid.

Concreet heeft die 10 x 40 een uittredeupil van $40 : 10 = 4$ mm. Het kwadraat hiervan geeft dus als lichtsterkte 16. Bij een 8 x 40 wordt dit 25, de helft lichtsterker dus. Een kijker met grotere objectieven is ook lichtsterker dan zijn broer met kleinere objectieven bij dezelfde vergroting. Hoe hoger die waarde, hoe beter de kijker geschikt is om ook bij valavond, in een bos of bij sterk bewolkt weer een voldoende helder beeld te geven.

Het schemergetal is een maat voor het kunnen onderscheiden van details in een beeld. Hiervoor vermenigvuldig je eerst de vergroting met de objectiefdiameter, waaruit je de wortel neemt. Dit levert het schemergetal op. Voor bovenvermelde kijker geeft dit 20 (de wortel uit 400, ofwel 10 x 40). Bij een 10 x 32 wordt dit schemergetal 17,9, waarbij die iets minder scoort voor details dan bij het eerste toestel. Kortom, hier geldt opnieuw: hoe hoger, hoe beter.

Voor wie graag vlinders of andere insecten bekijkt zonder ze te verstoren, is het belangrijk dat je de kijker voldoende dichtbij kan scherpstellen of focussen. Dit kan schommelen van 1,50 m tot ruim 5 m. **Deze dichtste focusafstand kom je snel te weten bij een praktijktest. Idem voor het vlot scherpstellen:** hoeveel rondjes moet je aan de centrale focusknop draaien om van dichtbij tot veraf te focussen? Wanneer dit snel moet gebeuren, kan dat een wezenlijk verschil maken. De **dieptescherpte** is nog een aspect dat je moet beoordelen: hoe groot is de zone voor en voorbij het onderwerp die nog scherp te zien is?

De dioptrie-instelling compenseert verschillen bij focussen tussen beide ogen. Die instelling doe je best vooraf bij een test. Bij sommige toestellen kan die instelling vergrendeld worden, zodat de kans dat die instelling onbedoeld wijzigt bij het (centraal) focussen uitgesloten is. **Hoe zit het met de scherpte in de randen van het beeld?** Hierbij vallen heel wat kijkers door de mand. Wat je centraal in beeld krijgt is wel scherp, maar dit is minder evident aan de randen van het beeld. Doe weerom de kritische kijktest! Hetzelfde geldt voor **beeldvervorming**:

worden rechte lijnen correct weergegeven? Soms vervormen die wanneer je met de kijker zijdelings beweegt.

Oogafstand of eye relief leert ons hoever een scherp beeld gevormd wordt, gemeten vanaf het oculair. Dat ligt meestal in de buurt van 15 mm. Bij wie een bril draagt en een verrekijker gebruikt, bedraagt die afstand al gauw veel meer, waardoor het gezichtsveld erg eng wordt. Daarom is het handig om bij het gebruik van de combinatie bril + kijker de oogdoppen vlot in te kunnen schuiven, zeker wanneer je de kijker ook nog eens doorgeeft aan wie in de buurt staat. Zonder bril blijven die beter uitgeschoven voor een maximaal kijkcomfort. Afhankelijk van de diepte van de oogkassen kan ook het inklikken op een tussenstand welkom zijn.

Controleer ook zeker of de beide tubussen voldoende dicht naar elkaar toe geplooid kunnen worden. Hoeveel dat nodig is hangt af van de **afstand tussen je beide ogen**. Bij sommige kijkers kunnen de oogdoppen hierbij hinderlijk zijn, zeker vervelend bij langdurig kijken.

En tot slot zijn er, zoals eerder gemeld, een rist aan persoonlijke voorkeuren die de doorslag kunnen geven als **draagcomfort**, **grootte** en natuurlijk ook **prijs en service**.

Dat er bij de keuze van jouw verrekijker 'enkele aspecten' om het hoekje komen kijken, is een understatement, maar met deze tips ben je alvast wat beter gewapend om de voor jou ideale kijker te kiezen. Succes, en er dan maar gauw mee het veld in!

Piet Desmet

ONDERHOUD

Door je kijker en vooral de lenzen in topvorm te houden, blijft die een bondgenoot voor jarenlang glashelder kijkplezier. Hierbij wat tips.

Probeer zandkorrels niet weg te halen door te wrijven. Dit krast onherroepelijk de coating boven op het lensoppervlak. Gebruik evenmin keukenrol, kledij of een zakdoek, omdat die ook kleine krassen kunnen veroorzaken. Met een lensborsteltje kan je vuil voorzichtig verwijderen.

Zeezout, meegevoerd door minuscule waterdruppeltjes, is een absolute vijand omdat het zout de lenscoating aantast. Gebruik de meegeleverde lensdoppen om de 4 lenzen af te dekken zolang je er niet doorheen kijkt. Verschijnt er toch een zoutafzetting? Niet wrijven, maar spoelen met zuiver water tot alle zout verdwenen is en volg dan onderstaande stappen.

Breng zuiver lauw water met een minischeutje neutraal afwasproduct aan met een gladde en schone vinger. Zacht wrijven en naspoelen met water. Nadien de lens afdrogen met een lensdoekje of zacht toiletpapier. Géén keukenrol gebruiken, die is te hard.

Wanneer de lenzen niet echt vuil zijn kan je ze eventueel beademmen en daarna met een lensdoekje of stukje zacht toiletpapier spiraalsgewijs van binnen naar buiten schoonwrijven.

'Trekters' op de Heihoek in Lichtervelde, uitgerust met telens, verrekijker en telescopen. Een telescoop vergroot zo sterk dat deze altijd op een statief moet worden geplaatst om bewegingscherpte tegen te gaan. Dit is dan ook speelgoed voor mensen die stevig in hun hobby willen investeren, niet voor beginnende vogelaars. :-) Foto: Jozef Germonprez.

Tuinsappen Lombarts Calville

De geperste zaligheid

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Tsjechielaan 1 - 8970 Poperinge
info@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

Sap van eigen fruit

- Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijk vruchtensap (gepasteuriseerd).
- Verkoop van sappen op basis van appel.
- Bedrijfsbezoeken.

Renewi geeft uw afval weer energie!

Renewi Belgium nv

Regenbeekstraat 7C - Roeselare

Tel. 051 23 20 11 - www.renewi.be

Sights Of Nature
Natuurpunt Optiekshop
Vlaamseveld 89
8490 Jozefbeka
050 31 50 01
www.deputter.be

OFFICIEEL PARTNER

KITE OPTICS

SWINSON OPTIK

Leica

ZEISS

Bynnex

KITE BINO APC STABILISATIE

INTELLIGENTE OBSERVATIE

Koop uw instrument met ledenkorting bij Sights Of Nature, officieel partner, en steun zo Natuurpunt

VERREKIJERS | TELESCOPEN | MICROSCOPEN | ACCESSOIRES

KITE OPTICS
www.kite-optics.be

Een vogeltijdschrift met literaire allures

Nogal wat van onze vogels scharrelen in tuinen en velden rond op zoek naar iets lekkers maar er is er slechts één die aan dit wroeten in de aarde zijn naam heeft ontleend. De scharrelaar (*Coracias garrulus*) is bij ons een zeldzame zomergast die met zijn exotische kleurenpracht onmiddellijk in de kijker loopt. In onze contreien heb ik nog nooit een scharrelaar gespot, maar toch vliegt er sinds 2019 tweemaal per jaar een exemplaar in mijn brievenbus. 'De Scharrelaar' is immers ook de naam van een 'vogeltijdschrift voor lezers', zoals de ondertitel laat weten. Het leek een waagstuk van uitgeverij Atlas Contact om met een literair blad van en voor vogelaars te beginnen, maar zie, eind november verscheen al het vierde nummer en het ziet er dus naar uit dat dit een blijvertje wordt. Hoog tijd voor een kennismaking, dachten we.

'De Scharrelaar' ontstond toen enkele gelijkgezinden in 2017 tijdens de boekpresentatie van 'De Meer-

koet' van de Nederlandse koe-tenkenner Remco Daalder tot de vaststelling kwamen dat een literair vogelblad een gat in de markt zou kunnen zijn: een tijdschrift waarin, naar eigen zeggen, *"het knettert en tettert, zindert en zingt, vloeiend uit de pennen van vogelaars met liefde voor schrijven of schrijvers met liefde voor vogels"*. Tweemaal per jaar vertoont 'De Scharrelaar' zich voortaan, zoals de vogeltrek: eenmaal in het voorjaar, eenmaal in de herfst. De naam scharrelaar werd gekozen omdat de meerderheid van de redactie ooit viel voor zijn betoverende blauwe veren. Zo simpel kan het zijn.

Elk nummer bevat tien tot twaalf nooit eerder gepubliceerde verhalen, notities, fragmenten, dagboeken en ander werk van of over vogels. De auteurs komen hoofdzakelijk uit Nederland, maar onder meer auteur Stefan Brijs en kauwenspecialist Achilles Cools verdedigden al de eer van het Zuiden. Er is ook plaats voor poëzie, een vertaalwed-

strijd, een boekbespreking en in de rubriek 'Vogelvrij' neemt een auteur het op voor een verguisde vogelsoort (kwamen al aan de beurt: de nijlgans, de halsbandparkiet, de fazant en de ekster). De sobere zwart-wittekeningen tussen de verhalen moeten bewust contrasteren met de prachtige kleurenfoto's uit de andere vogeltijdschriften.

De vier verschenen nummers zijn samen al goed voor vijfhonderd bladzijden vogellektuur. Daartussen zitten tal van lezenswaardige bijdragen, uiteraard te veel om hier op te sommen, maar enkele 'proevertjes' mogen wel. Arie van den Berg bijvoorbeeld schrijft vermakelijk over vogels als voortekenen van een belangrijke gebeurtenis (het Griekse woord voor vogel was ook het woord voor voortekenen) en over legendarische vogelgevechten. Een vlugschrift uit 1592 vermeldt een middeleeuwse valken- en ravenstrijd bij Luik en een strijd tussen kauwen en kraaien in Frankrijk. Be-roemd was een drie dagen durend

De vier reeds verschenen nummers van 'De Scharrelaar' zijn samen al goed voor vijfhonderd bladzijden vogellektuur. Nummer vijf wordt verwacht vanaf 26 maart.

gevecht tussen zo'n duizend ganzen en eenden in 1587 in Kroatië. In 1705 vochten dan weer duizenden vogels, vooral uilen maar ook een soort adelaar met een met bloed besprenkeld mensenhoofd, boven de stad Straatsburg. 'Fake news' bestond toen ook al.

Bert Keizer heeft over de wonderbaarlijke geschiedenis van de Amerikaanse trekduif, ooit de grootste vogelpopulatie in Noord-Amerika. Ze waren met miljarden, maar omdat ze lekker waren werd er in de 19de eeuw duchtig jacht op gemaakt. Gevolg: op 1 september 1914 stierf het allerlaatste exemplaar in een dierentuin. Koos Dijksterhuis brengt een hilarisch stuk over vogels in boeken en films en hoe die meestal fout worden afgebeeld. Zo gieren in de Netflix-serie

'The Crown' hartje winter de gierzwaluwen boven Londen en komen achter de rug van Amerikaanse mariniers Braziliaanse dierentuinpapegaaien in beeld bij de inname van een eilandje in de Stille Oceaan.

In 'De Scharrelaar' lees je verhalen over kauwen in een gevangenis, lui vogelen, vogels in Moskou, kolibries in antieke boeken, een rotdroom over een roodborst of een verslag over opdringerige natuurfoto's die het leven van een broedende draaihals (een soort specht) danig verstoren. Je vindt er een bijzonder verhaal over de doodgewone mus, 'de geranium onder de vogels', en je verneemt eindelijk waarom de kokmeeuw voortdurend slokjes water tot zich neemt en hoe je bijeneters lokt in een Spaans buitenverblijf. Je maakt de dissectie mee van een

zwarte zee-eend en leert over de prehistorische kraanvogeldans. Kortom, dit is een (mooi vormgegeven) blad met een leuke mengeling van schone letteren én informatie.

Met 'De Scharrelaar' wordt nogmaals het bewijs geleverd dat de wereld van de vogels onuitputtelijk is. Maar dat wist elke lezer van 'de knotwilg' uiteraard al.

Johan Strobbe

'De Scharrelaar. Vogeltijdschrift voor lezers' is een uitgave van uitgeverij Atlas Contact (Amsterdam-Antwerpen) en is alleen per nummer te koop in de betere boekhandel (€ 14,99).

MA - DO
9u00 - 18u00
VRIJDAG
9u00 - 19u00
ZATERDAG
9u00 - 13u00

ANDER LOGO - ZELFDE GLIMLACH

Origin' BIO GUY
biobuurtwinkel NATUURLIJK BIOLOGISCH

BIOGUY - INDUSTRIELAAN 3 - 8820 TORHOUT - 050 22 20 97

De zoektocht naar een ‘koraalzwammetje’

Op 2 november wandelen Lieve en ik naar onze oprit en zien een licht bruingrijs ‘koraalzwammetje’ op een uitgeloogde houtstronk van populier staan. ’s Middags bij de koffie, met enige overmoed, start ik met het doorbladeren van de wat oudere paddenstoelengidsen uit mijn boekenkast. Helaas was de ‘De Grote paddenstoelengids voor onderweg’ van Ewald Gerhardt dit najaar niet meer beschikbaar in de Natuurpuntwinkel.

Mijn enthousiasme wordt al snel gekelderd, want noch in ‘Elseviers Paddestoelengids’ van Morten Lange, ‘met 600 paddestoelen in vele kleuren’, noch in ‘Paddestoelen van West-Europa’ van Roger Phillips, met ‘meer dan 900 soorten in unieke kleurenfoto’s’, ontdek ik de juiste

soort. Ja, ik weet het, deze uitgaven zijn niet meer van de recentste en de uitgaven dateren van respectievelijk MCMLXXIV en 1981 (1993 voor de derde druk). Excuus als je oude klokken niet meer kunt lezen, maar voor MCMLXXIV kom ik uit op 1974.

Deze werkjes zijn steeds heel bruikbaar gebleken voor onze seizoensgebonden interesse in zwammen. Je gooit toch ook geen vogelgids weg omdat er recent een Roodkeel-nachtegaal of Witkeelgors werden gezien in het Zwin? Nu ja, bij nazicht in m’n relatief recente ‘ANWB Vogelgids van Europa’, die dateert van 2010, blijken deze 2 soorten er wél in te staan. Dus pech met mijn voorbeelden, maar je begrijpt vast wat ik bedoel.

Maar goed, dan even een versnelling hoger geschakeld en de stevige determinatieklepper van Hans Vermeulen er bijgehaald: ‘Paddestoelen, Schimmels en Slijmzwammen van Vlaanderen’. Toch al een Wielewaal-uitgave uit 1999. Geen enkele beschrijving komt overeen met wat we effectief waarnemen: een glad, lichtbruin, mat ‘koraalzwammetje’ dat elegant vertakt is en waarbij elke vertakking eindigt in een ronde top met een viertal bolletjes, als het ware een kroontje. Het kan toch niet zo moeilijk zijn...? Maar toch: onvindbaar.

Lieve opent dan maar Obsidentify op haar smartphone en een poos later verschijnt er ‘Kroontjesknotszwam - *Artomyces pyxidatus* - 100%’. Maar met een gezond scepticisme

Kroontjesknotszwam (*Artomyces pyxidatus*) met aan de uiteinden van de vertakkingen de typische verdikkingen, het kroontje zo je wil, waar de paddenstoel zijn naam aan dankt.

vertrouwen we deze digitale determinatie, jawel, technisch ondersteund met artificiële intelligentie en blablabla, nog niet helemaal. En al zeker niet bij paddenstoelen!

Een zoektocht op internet bevestigt deze determinatie. Maar hoe komt het dat ik deze soort niet in mijn gidsen ontdek? Dus nog even dieper graven in die oneindige bron van kennis, het internet, en ik kom uit bij... inderdaad: Natuurpunt. In het nieuwsbericht 'Voor de Kroontjesknotszwam spant 2012 de kroon' van 7 november 2012 staat een antwoord op al mijn vragen. Deze soort werd in Vlaanderen voor het eerst gevonden aan de 'Hoge Bleker' in Koksijde, in 2002. De jaren erna bleef de soort bijzonder zeldzaam om na een trage opmars toch voet aan de grond te krijgen. 2012 bleek een eerste topjaar, met waar-

nemingen op minstens 14 verschillende plaatsen. Ondertussen is deze soort, hoewel zeldzaam, al in nagenoeg het hele land gespot.

Zoals de literatuur voorschrijft, wordt de Kroontjesknotszwam ook in Vlaanderen steeds gevonden op dood hout van abeel, populier of wilg. En voor één keer zijn het de Vlaamse mycologen die de naam bedacht hebben – overigens een terechte en mooie naam! Dat de opmars van de Kroontjesknotszwam in Vlaanderen mooi werd gedocumenteerd, is niet alleen het gevolg van het opvallende uiterlijk van de zwam, maar ook door het feit dat deze paddenstoel met zekerheid te determineren is op basis van foto's alleen.

En waarmee is de Kroontjesknotszwam eventueel te verwarren? Dit

6 tot 8 cm hoge zwammetje lijkt enigszins op de veel algemenere Rechte koraalzwam. Die groeit eveneens op dood hout en heeft ook rechtopstaande, ranke vertakkingen. De Rechte koraalzwam is echter niet zo bleek en vaak kleiner dan de Kroontjesknotszwam, maar vooral de structuur aan de uiteinden van de vertakkingen verschilt. Bij de Rechte koraalzwam ontbreken de typische verdikkingen die de Kroontjesknotszwam zijn naam geven.

Een mooie waarneming die opnieuw het belang van dood hout in de tuin en in de natuur onderstreept!

Tekst & foto: Peter Hantson

WARMTE POMPEN ZORGELOOS COMFORT, NU EN IN DE TOEKOMST.

EEN TOTAALCONCEPT VOOR DE KLIMAATREGELING VAN UW WONING.

Airconditioning

Dankzij een warmtepomp creëren we heel het jaar door een uitstekend comfort, zonder uw energiefactuur de hoogte in te jagen.

Verwarming en warm water

Laat uw verwarming en/of warm water productie aandrijven door hernieuwbare energiebronnen. Zo bespaart u tot 4 keer meer elektriciteit en stapt u af van fossiele brandstoffen.

Luchtzuivering

Adem gezonde en zuivere lucht in. Onze systemen verwijderen stof, pollen, bacteriën en virussen uit de lucht door ze weg te filteren.

INTELLIGENT WONEN

- Bruggesteenweg 21
- Gits-Hooglede
- www.intelligentwonen.be
- 0475 34 67 37

"Le Bellet"

Vakantieverblijf te huur
in het hart van de natuur
www.aubellet.com

Karel en Kristien Desmet-Naessens "Le Bellet"
19400 Monceaux sur Dordogne - Corrèze - France
kristien.naessens@gmail.com - 0033 555 911 017 - of +32 (0)486 021 249

FIRMA
BEEL
the power of service

Diksmuidsesteenweg 394
8800 Roeselare
T 051 32 06 50
www.tuinbouwbeel.be

ALLE MACHINES VOOR DE TUIN!

STIHL

FIRSTSTOP
BANDENSPECIALIST

BANDEN VANDEWALLE

**Al meer
dan 30 jaar
uw
bandenspecialist!**

**Voor alle auto-,
vrachtwagen-
& landbouwbanden**

Tel. 051 70 33 68
www.bandenvandewalle.be
Sint-Jansstraat 161 - Staden

Ma-vrij: van 8 tot 12

& 13 tot 18 uur

Zat: van 8 tot 12 uur

Volg ons vanaf nu ook op

Koekuitstraat 2
8800 Roeselare

ward_vanhooren@hotmail.com
0032 496 43 04 05

- Advies duurzaam boombeheer
- Boomonderzoek
- Klimmend snoeien
- Aan- en verplanten van bomen
- Groeiplaatsinrichting en -verbetering
- Boomvriendelijke aanleg van uw tuin

Ward Vanhooren
Your tree, our care
Care for Trees

BTW: BE0827 967 056

**Uit sympathie
Joost Desmet**

Een dozijn midwinterse midweken in Zeeland...

"Herhaling is de moeder van vele wijsheden" hield een leraar mij in mijn collegejaren altijd voor. Dit indachtig reizen we rond midwinter met een vast groepje Noord-West-Vlaamse vogelaars van rijpere leeftijd (dat is Ivan, Jef, Johan en mezelf) al 12 jaar na elkaar naar Zeeland... Maximaal genieten van wintervogels is het motto. Zelf probeer ik onze waarnemingen zo goed mogelijk in beeld te brengen. Door de herhaling zagen we constanten, verschuivingen en trends in de samenstelling van onze vogel-

lijsten. Een mooie meerwaarde, interessant genoeg om er even over te berichten.

Zeeland, administratief gesproken feitelijk de provincies Zeeland en Zuid-Holland, was altijd al een aantrekkelijke bestemming voor vogelkijkers uit het Brugse. Maar door het wegvallen van de veerboot Breskens-Vlissingen en de bijhorende omweg via de Westerscheldetunnel werd een ééndagstrip toch minder evident. Een midweekverblijf in een vakantieresort

vlak bij Brouwersdam bleek een ideale en zeer strategisch gelegen vervanging.

Tussen 2009 en 2020 wisten we zo een aardige hoeveelheid vogelsoorten bij elkaar te zien: niet minder dan 205 soorten, met als uitschieter het jaar 2019 met 146 soorten op 5 dagen. Tijdens die 80 excursiedagen hadden we uitzonderlijk veel geluk met het weer. We werden nauwelijks geplaagd door neerslag en mist, erg contraproductieve omstandigheden als het

Van linksboven met de klok mee: de enige bonte kraai in 12 trips lust graag schaaldieren - Hoek van Holland; een groepje scholeksters vliegt langs - Neeltje Jans; middelste zaagbek eet een zeedonderpad - Brouwersdam & vrouwtje havik met geslagen meerkoet - Stellendam.

Wilde zwanen op een akker - Zonnemaire.

op vogels kijken aankomt. Wel opvallend: tijdens de eerste 6 jaar hadden we veel vorstdagen en geregeld sneeuwbedekking, in de laatste 6 jaar vooral veel wind, met als hoogtepunt 2018 toen zelfs de stormvloedkering op de Oosterschelde werd gesloten.

Bij de soorten die we 12 keer zagen enkele soorten die we in West-Vlaanderen niet zo evident meer vinden: *eidereend*, *IJslandse grutto* (op hun vaste overwinteringsplaats langs de Westerschelde), *middelste zaagbek* (ondertussen ook een broedvogel in Zeeland), *nonnetje* en *roodkeelduiker*. Opvallend: ook 12 keer overwinterende *bruine kiekendief*, in steeds grotere aantallen. We hadden eerder *blauwe kiekendief* in die positie verwacht, maar die zagen we slechts op 8 trips. De trend dat *blauwe kiek*s steeds meer noordelijk overwinteren is hiermee geïllustreerd.

Bij de 11 x gescoorde soorten ook enkele hele mooie, zoals *zwarte zee-eend*. Wel met de kanttekening dat hun aantallen aan de Brouwersdam steeds kleiner worden. Naar verluidt neemt hun favoriete voedsel – schaaldieren – daar sterk af. Ook *havik* hebben we veel gezien, wat misschien een verrassing is in dit zeer open landschap. Het duurde wel 12 jaar voor ik er eindelijk in slaagde er een goede foto van te maken: in de haven van Stellendam had een vrouwtje een *meerkoet* geslagen en begon die voor onze neus levend op te eten...

Patrijs in mooie aantallen vinden blijkt steeds moeilijker te lukken. Ook in Zeeland hebben akkervogels het behoorlijk lastig.

Kleine zwaan en *wilde zwaan* kwamen 10 keer op de lijst, maar geleidelijk aan werden de verspreide groepen steeds kleiner en tegenwoordig is

het kwestie om vooraf op te zoeken op welk niet-gerooid aardappelveld die ene grote gemengde groep te vinden is.

Witbuikrotgans wordt geassocieerd met stevig koud weer, maar kwam toch 9 keer op het bord te staan. *Zwarte rotgans* daarentegen was er maar 5 keer bij. De laatste keer zelfs een gezinnetje *zwarte rotgans* x *rotgans*. Dat we *grote zee-eend* 9 keer konden strikken, heeft veel te maken met het mannetje dat nu al 4 jaar op een vaste stek in de Oosterschelde verblijft. *Ijseend* blijft een iconische soort die 9 keer gescoord werd, enkel en alleen aan de Brouwersdam.

Roerdomp werd ondanks zijn verborgen bestaan 8 keer getikt en bleek vooral in koudere winters goed te vinden. *Roodborsttapuiten* toonden mooi aan dat zij pas in mildere winters blijven overwinteren.

De *Chileense flamingo* kreeg zeven kruisjes, maar door zijn vaste overwinteringsplaats konden dat er 12 geweest zijn. Deze vogels broeden in een meertje op de Nederlands-Duitse grens en overwinteren jaarlijks met zo'n 25 vogels in het Grevelingenmeer.

De *oievaar* scoorde 6 hits, maar alleen omdat de vogels uit het Zwinpark zich verspreidden en ook in Zeeuws-Vlaanderen gingen broeden. Aanvankelijke leek de *ruigpootbuizerd* ons elke keer met een bezoekje te plezieren, maar de laatste jaren komt hij niet zo veel meer voor. Voor *steenuil* hadden we een vaste stek, maar illustratief voor het zeldzaam worden van deze soort in Zeeland is de moeilijkheid om er de laatste jaren nog ééntje te vinden.

Middelste bonte specht is met 5 keer wellicht een verbazingwekkende soort, maar in een uithoek van Zeeuws-Vlaanderen is al bijna 10 jaar een kleine populatie gehuisvest.

Bij de 'schorrezangvogels' bleek de *sneeuwgors* het algemeenst (7 keer), vervolgens kwamen *strandleeuwerik* (5 keer), de steeds schaarser wordende *frater* (4 keer) en de bijna enigmatisch geworden *ijsgors* (3 keer). Het beste gebied om deze overwinteraars tezamen te zien bleek de Kwade Hoek bij Stellendam. Diezelfde schorrebiotoop blijkt ook de beste plaats om *bokjes* te spotten (6 keer).

Cetti's zanger (4 keer) is geëvolueerd van zeer moeilijk tot goed te doen, en is door de warmere winters duidelijk aan het uitbreiden. Voor *dwergganzen* (2 keer) waren we meestal te laat. De vaste groep overwinteraars in het Land Van Strijen verzet zich half januari altijd plots naar het verre Camperduin.

Bij de ééntrips-vogels waren er veel eendagsvliegen en zeldzaamheden, maar ook soorten die we zonder duidelijke oorzaak teleurstellend weinig zagen: het beste voorbeeld

daarvan is het *Smelleken*. Totaal geen idee hoe dat komt. Misschien een combinatie van toch lage aantallen en veel pech? *Bonte kraai* is duidelijk ook een rariteit geworden, zeker in contrast met de aantallen die tot de jaren '80 nog voorkwamen. *Grauwe gors* is nog zo'n soort die onder de radar blijft: zeer sterk afgenomen, tot enkele individuen, die op de hoge schorren overwinteren.

Ook de biotopen zagen we met de jaren veranderen: van oude gebieden die het steeds minder goed doen, zoals de Brouwersdam, tot nieuwe gebieden die veel vogels aantrekken, zoals de Zwinuitbreiding en 'Plan Tureluur' op Schouwen. Gelukkig zijn veel terreinen een vaste waarde waar we iedere winter met veel plezier weer neerstrijken om te kijken hoe goed ze nu weer voorzien zijn van overwinteraars van de meest uiteenlopende pluimage... Zeeland: steeds een feest om er te komen!

Tekst & foto's: Patrick Keirsebilck

Een formatie brandganzen vliegt langs - Nummer Een.

Een slechtvalksaga: beslecht of geringeld?

Onze verwachtingen waren hoog gespannen, in de lente van 2020, toen er opnieuw een stel slechtvalken gespot werd bij de nestbak, hoog tegen de schoorsteen van MIROM in Roeselare. Of het dezelfde vogels waren als diegene die daar een jaar eerder een broedpoging ondernamen, weten we niet. Zonder betrouwbare ringgegevens kan je daar moeilijk uitspraken over doen. Het koppel was rond half maart nog bij de nestbak te zien, maar daarna werd het stil. De start van een discrete broedperiode? Enkele weken later, op 5 april, kregen we nog de melding dat er een slechtvalk rondcirkelde in de buurt van de Sint-Michielstoren.

De volgende morgen vond Natuurpuntlid Tom Priem een forse roofvogel in de omgeving van 'De Munt' die hem aan een sperwer deed denken. Die was waarschijnlijk tegen de grote glaspertij van een aanpalend bankgebouw gesmaakt en had dat niet overleefd. Tom belde ons op en vroeg of we konden bevestigen dat het inderdaad om een sperwer ging. Kort daarna ging ik naar de plek waar hij de onfortuinlijke vogel gevonden had, maar behalve enkele kleine veertjes was er geen spoor meer van te bekennen, ook niet in de publieke vuilnisbakken in de buurt.

Daarop contacteerde ik Tom opnieuw, met de vraag of hij toevallig geen foto's genomen had. Prompt kreeg ik twee beelden waarop duidelijk een volwassen slechtvalk herkenbaar was, met bovendien twee pootringen boven zijn stevige klauwen. Aan de rechterkant een witte kleurring waarop we een drietal letters konden aflezen. Dergelijke kleurringen krijgen nestjongen opgeschoven zodat ze later, vanop afstand, makkelijk individueel herkenbaar zijn.

Een vrouwelijke slechtvalk in de vlucht. Foto: Freddy Cordy.

Een beetje zoals dit bijvoorbeeld bij ganzen wordt gedaan met gekleurde halsringen. De cijfercombinatie op de unieke aluminiumring links was niet zichtbaar. Zeer de vraag of het met deze summiere informatie zou lukken om de herkomst van deze valk te achterhalen. We bezorgden alle gegevens prompt aan Aurel Vandewalle, kerkuilencoördinator in West-Vlaanderen en medewerker van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, het KBIN.

Enkele weken later kregen we nog een seintje van een ongeruste me-

vrouw, die toezicht hield op een grote tuin in het centrum van de stad. Ze vond dagelijks dode duiven op het gazon en ze stond er niet om te springen om die telkens weer te moeten opruimen. Of ik enig idee had wat de doodsoorzaak zou kunnen zijn? Ze verdacht de grote zwarte vogels in de boomkruinen rondom. Het vraatpatroon op die verwilderde duiven, met enkel het borstbeen afgekloven, wees in de richting van een slechtvalk. Bovendien zat de nok van het nabije dak nog vol met van die lekkere hapjes. Het hoeft niet te verbazen dat het

De verongelukte 'sperwer' die een slechtvalk bleek te zijn. Ondanks dat de ringen nauwelijks leesbaar waren, slaagden we er toch in om te achterhalen waar en wanneer deze valk geringd werd.

Foto's: Tom Priem.

menu van de slechtvalk in een stedelijke omgeving vaak voor meer dan 60 % uit duiven bestaat... Blijkbaar was er nog steeds een valk actief.

Daarna bleef het maanden stil. Ook in natuurwetenschappelijke kringen woog de lockdown door op de personeelsbezetting. Begin augustus kwam er een melding van het instituut dat het een buitenlands ringnummer betrof. Een aanknopingspunt was ook dat de aluminiumring aan de linkerpoot zat, terwijl vogelringers in ons land die in principe rechts bevestigen. Een week later kregen we uiteindelijk het volledige plaatje: het was een Nederlandse ring (NLA – NederLand, ringcentrale Arnhem, ondertussen verhuisd naar Wageningen). Ringen in België krijgen de initialen BLB (BeLgië Brussel, waar het ringwerk gecoördineerd wordt).

Onze onfortuinlijke slechtvalk, een wijfje, werd als pullus (nestjong) geringsd, samen met een broertje of zusje, op 13 mei 2016 in Hoek, in de buurt van Terneuzen. Bovendien had de ringer twee (!) kleurringen aangebracht, waarvan er dus een verdween. Wat snel rekenwerk leert ons dat deze pechvogel ongeveer 4 jaar oud werd en op zo'n 70 km van haar geboorteplek verongelukte. 'Net om de hoek' dus, voor een goede vlieger als de slechtvalk.

Van slechtvalken is bekend dat vooral de eerstejaars zwerftochten ondernemen. Vanaf hun tweede zijn ze geslachtsrijp, maar meestal komen ze pas in hun derde jaar aan broeden toe. Ervaring is daarbij belangrijk: oudere koppels zijn veel succesvoller bij het grootbrengen van hun kroost dan puberstellen. Als we aannemen dat zij in 2019 al hier was, en dat het legsel in de nestkast bij MIROM niet

verder raakte dan twee niet-gekipte eieren, kan dit kloppen.

Op het ogenblik dat we dit schrijven is de nestkast op de schouw van MIROM nog niet geïnspecteerd. Een volgende onderhoudsbeurt geeft de kans om een nestcamera te plaatsen, zodat we een eventueel nieuw broedgeval op de voet kunnen volgen.

Want een succesvol broedgeval in Roeselare, dat komt er nog wel van. Er groeien al jaren jonge slechtvalken op in een nestkast in Harelbeke en ook in Tielt was er voor het tweede jaar op rij een. In Ooigem (Wielsbeke) broedde een stel slechtvalken zelfs in de ventilatieschacht van een bedrijf, zonder nestkast. Nog even geduld dus voor de eerste babyborrel van deze supervlieger.

Piet Desmet

INTELLIGENT LADEN

Met een **intelligente laadpaal** kies je niet enkel voor efficiënt energieverbruik. Maar ook voor **veiligheid**. Vermijd brandgevaar door opwarmende bedrading bij laadbeurten via een conventioneel stopcontact. Ook afhankelijk van het type laadpunt en aansluiting gaat het laden tot wel **tien keer zo snel** via een laadpaal.

Bruggesteenweg 21
Gits-Hooglede
www.intelligentwonen.be
0475 34 67 37

NESTKASTEN VOOR MEER NATUUR!

Natuurpunt Mandelstreke verkoopt zelfgebouwde nestkastjes, insectenhôtels en voedertafels t.v.v. de steenuilenwerkgroep.

Deze worden gemaakt van thermisch behandeld hout: dat is ecologisch, duurzaam en mooi! Hang jij er ook eentje op?

Meer info bij Piet Desmet
(natuur.mandelstreke@gmail.com of 051/225.852).

Nestkast:
€ 12 voor leden,
€ 15 voor niet-leden.

BOUWWERKEN
Heemeryck
Paul

vloeren
faïences
opritten
terrassen

0477 67 12 89

Slijperstraat 21
8840 Oostnieuwkerke

dh | demonie hout
ALS HOUT VORM KRIJGT ...

T 051/204314 - F 051/244647
E martine@schrijnwerkerij-demonie.be
W www.schrijnwerkerij-demonie.be
Westrozebekestraat 85 b - 8840 Westrozebeke

FOTOCOUDENYS.BE
DE WEBSHOP MET DE BESTE WINKELSERVICE

KONING ALBERTSTRAAT 13, 8210 VELDEGEM - 050/277438
tussen Brugge en Torhout, vlakbij de kruising van E40 en E403, gratis parkeren voor de deur

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw is een regionaal samenwerkingsverband tussen 4 Natuurpuntafdelingen, 2 Natuurpuntkernen, 1 onafhankelijke vereniging en een aantal werkgroepen. 'De knotwilg' is het kwartaalijdschrift van onze vereniging. NP MWV vzw is erkend en wordt gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen

- Secretariaat & zetel NP MWV
- Adres: Torhoutstraat 66, 8810 Lichtervelde
- Tel. secretariaat: 051/700.695
- E-mail secretariaat: peterlemmens@natuurpunt.be
- Het secretariaat is in principe alle weekdays open van 9 - 12 u. en 13 - 16 u., maar neem zo mogelijk vooraf contact op om verrassingen te vermijden. Andere dagen en uren op afspraak.
- Rek. nr.: BE53.9731.7610.5453.
- Website: www.natuurpunt.be/natuurpunt-midden-west-vlaanderen
- Contactpersoon
- Tel. erevoorzitter: 051/589.418
- E-mail erevoorzitter: pollentiergeorges@outlook.com

Aangesloten natuurverenigingen

Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw

Koenraad Blontrock (059/250.697 - koenraad.blontrock@gmail.com).
Rek. nr.: BE82.0682.0550.8368

Natuurpunt Mandelstreek

(Hooglede - Roeselare - Ledegem - Moorslede - Staden)
Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreek.be).
www.natuurpuntmandelstreek.be
Rek. nr.: BE51.9799.6273.0762

Natuurpunt kern de Reiger (Moorslede)

Jean-Pierre Vandamme (051/771.213 - jeanpierrevandamme@skynet.be).
Rek. nr.: BE82.4664.3681.6168

Natuurpunt kern Groot-Staden (Staden)

Koen Vandepoortale (0497/869.733 - natuurpuntgrootstaden@gmail.com).
Rek. nr.: BE87.9733.5278.5394

Natuurpunt Ruidenberg (Ichtegem - Koekelare - Kortemark)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentiergeorges@outlook.com)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-ruidenberg
Rek. nr.: BE47.9733.8607.4380

Natuurpunt Torhout

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-torhout
Rek. nr.: BE96.9733.8345.7505

Ruimte (Diksmuide)

Jef Dumoulin (051/500.866 - jef.dumoulin@skynet.be)
Rek. nr.: BE47.0680.6704.2080

Aangesloten thematische werkgroepen

Amfibieënwerkgroep (NPM)

Martine Lakiere (0479/780.002 - martine.lakiere@telenet.be)

Beheerteam Torhout (NPT)

Roney Debaille (050/214.574 - rdebaille@gmail.com)

Natuurfotografen Hoge Dijken (NPGO&HD)

Patrick Pottier (059/709.604 - patrick.pottier@telenet.be)
www.nfhd.be

Natuur.werkgroep Torhout

(amfibieën, reptielen, vogels, zoogdieren - NPT)
Geert Carette (050/215.483 - geert.carette@skynet.be)

Steenuilwerkgroep Mandelstreek (NPM)

Ludo Momerency (051/225.280 - steenuilwerkgroep@natuurpuntmandelstreek.be)

Uilenwerkgroep Hoge Dijken (NPGO&HD)

Dirk Peene (059/267.802 - dirk.peene@eandis.be)

Vogelwerkgroep (NPM)

Johan Bostoen (0475/381.084 - johan.bostoen@gmail.com)

Werkgroep Trage Wegen (NPT)

Roney Debaille (050/214.574 - rdebaille@gmail.com)

Zoogdierenwerkgroep (NPM)

Michael Parmentier (0483/638.090 - michael.parmentier@hotmail.com)

Zwalimop (zwammen, lichenen, mossen, planten - NPM)

Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreek.be)

Vragen over ons privacybeleid? Neem contact op met het secretariaat.

Natuurgebieden

Bourgognepolders (Oudenburg)

Dirk Anseeuw (051/581.122 - dirkanseeuw@hotmail.com)

Groenhove (Torhout)

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)

Kleiputten (Rumbeke)

Piet Desmet (051/225.852 - natuur.mandelstreek@gmail.com)

Moerasje (Torhout)

Roney Debaille (050/214.574 - rdebaille@gmail.com)

Snipgate (Gistel)

Koenraad Blontrock (059/250.697 - koenraad.blontrock@gmail.com)

Swal (Koekelare)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentiergeorges@outlook.com)

De Vijfwegenpoel (Poelkapelle/Staden)

Tom Lemahieu (0478/483.680 - lematn@hotmail.com)

Waterdambosje (Moorslede)

Steven Nuytten (0477/446.772 - steven.nuytten@telenet.be)

Zwaanhoek (Oudenburg)

Marc Deknock (059/265.068 - marc.deknock@telenet.be)

Lid worden?

Een lidmaatschap kost 30 euro en als lid krijg je 4 x per jaar 'de knotwilg' en het 'Natuurblad' in je bus. Als extraatjes ben je verzekerd tijdens alle Natuurpunt-activiteiten én krijg je korting in de Natuurpuntwinkel en bij tal van partners. (Zie www.natuurpunt.be/voordelen). Wie voor het eerst lid wordt, krijgt een welkomstpakket met o.m. de prachtige Natuurpunt fiets- en wandelgids. Woon je in Gistel, Hooglede, Ichtegem, Koekelare, Kortemark, Ledegem, Moor-slede, Oudenburg, Roeselare, Staden of Torhout? Schrijf dan 30 euro over naar rek. nr. BE17.2300.0442.3321. Of bespaar Natuurpunt een hoop administratieve kosten door een domiciliëringsoverdracht in te vullen op www.natuurpunt.be > lid worden. Woon je in een andere gemeente? Neem dan contact op met het secretariaat.

Abonnement?

Ben je al lid van een andere Natuurpuntafdeling, dan kan je ook een abonnement nemen op 'de knotwilg' alleen. Schrijf 10 euro over naar rekeningnummer BE53.9731.7610.5453 en vermeld daarbij 'abonnement DK'.

Digitale nieuwsbrief 'De Groene Flits'.

Neem contact op met het secretariaat.

Redactieraad en eindredactie

Raad van bestuur & secretariaat.

Vormgeving en druk

Opmaak door MR-PRINT.BE, 0495/789.474, info@mr-print.be
Druk door Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende
Papier met EU-Ecolabel en ECF- en FSC-certificaat.

Oplage 3.250 exemplaren

Steun onze projecten

Storten kan op rekeningnummer BE56.2930.2120.7588 van Natuurpunt Beheer vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met de vermelding 'gift aan' en het projectnummer van jouw keuze. Voor schenkingen vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest.

BOURGOGNEPOLDER - 5554	GROENHOVE - 5580
MANDELSTREEK - 3567	SNIPGATE - 5562
VIJFWEGENPOEL - 5587	ZWAANHOEK - 5539
WATERDAMBOSJE - 5594	FONDS NP MWV - 4029

Steenuilwerkgroep - GEW-2492 op rekeningnummer BE12.2300.5247.4592 van Natuurpunt Studie vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

Een ziek of gekwetst dier gevonden?

Kijk op www.voc-bulskampveld.be (VOC Beernem, tel. 050/790.959) of www.vogelopvangcentrum.be (VOC Oostende, tel. 059/806.766).

Een flagrante overtreding van de natuurwetgeving?

Meld dit aan de natuurinspectie van Oost- & West-Vlaanderen op natuurinspectie.west.anb@vlaanderen.be, 0474/301.428 of (buiten de kantooruren) 0499/949.377.

ACTIVITEITENKALENDER NATUURPUNT MIDDEN-WEST-VLAANDEREN (NP MWV)

Activiteiten van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw (NPGO&HD), Natuurpunt Mandelstreke (NPM), Kern De Reiger (NPKDR), Kern Groot-Staden (NPKGS), Natuurpunt Ruidenberg (NPR), Natuurpunt Torhout (NPT), Ruimte Diksmuide (RD) én externen.

Datum	Uur	Activiteit	Organisatie
Za. 16 jan.	om 9 u.	Watervogeltelling	NPT
Zo. 17 jan.	vanaf 9 u.	Nieuwjaarswandeling	NPKGS
Zo. 17 jan.	om 14.30 u.	Winterwandeling in 'De Swal'	NPR
Vr. 22 jan.	om 19.30 u.	Online 'algemene ledenvergadering' NP Mandelstreke	NPM
Zo. 24 jan.		Start fotowedstrijd Natuurpunt Torhout	NPT
Vr. 29 jan.	om 20 u.	Startvergadering paddenoverzet	NPR
Za. 30 & zo. 31 jan.		Het Grote Vogelweekend – Tel de vogels in jouw tuin	NP
Za. 30 jan.	vanaf 13.30 u.	'Voeren en beloeën' - 'Het Grote Vogelweekend' in het Sterrebos	NPM
feb. en mrt.		Paddenoverzet	NPGO&HD
Di. 9 feb.	om 9 u.	Opstellen vanginstallatie paddenoverzet	NPT
Vr. 12 feb.	om 19.15 u.	Algemene kenniskwis t.v.v. 'De Vijfwegenpoel'	NPKGS
Za. 13 feb.	om 9 u.	Watervogeltelling	NPT
Zo. 14 feb.	om 8 u.	Vogels kijken op Schouwen-Duiveland	NPM
Zo. 14 feb.	om 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 14 feb.	om 14.30 u.	Winterwandeling in het Koekelarebos	NPR
Do. 18 feb.	om 20 u.	Algemene ledenvergadering NP Ruidenberg	NPR
Wo. 24 feb.	om 19.30 u.	Algemene ledenvergadering NP Torhout	NPT
Za. 27 feb.	om 19 u.	Algemene ledenvergadering & ledenfeest	NPGO&HD
Za. 6 mrt.	om 9 u.	West-Vlaamse natuurstudiedag	extern
Ma. 8 mrt.	om 19 u.	Start cursus bijen	i.s.m. NPM
Di. 9 mrt.	om 9 u.	Weekwerkdag in het Groenhovebos	NPT
Za. 13 mrt.	om 9 u.	Watervogeltelling	NPT
Zo. 14 mrt.	om 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 14 mrt.	om 9.30 u.	Start cursus 'Natuurverkenner'	NPT
Zo. 14 mrt.	om 14.30 u.	Winterwandeling in 'De Swal'	NPR
Zo. 21 mrt.	om 10 u.	Lentewandeling in 'De Kleiputten'	NPM
Za. 27 mrt.	vanaf 13.30 u.	"Jawadde, een padde!" - amfibieënactiviteit voor jonge gezinnen	NPM
Zo. 28 mrt.	om 9 u.	Beheerwerken in de Vijfwegenpoel	NPKGS
Zo. 28 mrt.	om 13 u.	Uitstap naar de moerassen van Harchies	NPM
Za. 3 & zo. 4 apr.		Natuurpunt-feestweekend op de Koekelareberg	NP MWV
Za. 10 apr.	om 14 u.	Gezinswandeling in 'Ter Kerst'	NPM
Zo. 11 apr.	om 9.30 u.	Gezellig wandelen en afval opruimen in het Groenhovebos	NPT
Zo. 11 apr.	om 14.30 u.	Lentewandeling in 'De Swal'	NPR
Di. 27 apr.	om 19.30 u.	Start cursus 'Vogelgeluiden van ruigten en rietvelden'	NPM

Verdere info en praktische afspraken vind je middenin deze 'knotwilg'.
De laatste info & eventuele wijzigingen vind je terug in onze gratis maandelijkse nieuwsbrief 'De Groene Flits'.
Geïnteresseerd? Stuur een mailtje naar peter.lemmens@natuurpunt.be.